

Eeva Vissel ja Elina Ylönen

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun vertaistuutoroinnin kehittäminen

Opinnäytetyö
Yhteisöpedagogi (AMK)

2018

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijät	Tutkinto	Aika
Eeva Vissel ja Elina Ylönen	Yhteisöpedagogi (AMK)	huhtikuu 2018
Opinnäytetyön nimi		
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun vertaistutoroinnin kehittäminen		42 sivua 25 liitesivua
Toimeksiantaja		
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta		
Ohjaaja		
Tommi Pantzar		
Tiivistelmä		
<p>Tämän opinnäytetyön tavoitteen on yhtenäistää ja kehittää Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun vertaistutorointia. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun sekä Mikkelin ammattikorkeakoulun fuusion myötä tuutorointi on ollut Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan (Opiskelijakunta Kaakko) vastuulla. Tuutorointi ei ole ollut fuusion jälkeen uudessa ammattikorkeakoulussa tasa-arvoista ja yhdenmukaista. Tämä opinnäytetyö etsii kehittämiskohteita sekä pyrkii löytämään ratkaisuja niihin.</p>		
<p>Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys muodostuu ohjaukseen liittyvästä kirjallisuudesta, jossa käsitellään vertaistutoroinnin merkitystä opiskelijan ja oppilaitoksen kannalta. Lisäksi opinnäytetyössä käsitellään ryhmädynamiikan ymmärtämistä vertaistutoroinnin kannalta.</p>		
<p>Opinnäytetyöprosessin aikana on kartoitettu Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun vertaistutoroinnin nykytilannetta kyselyiden, keskusteluiden sekä havaintojen kautta. Prosessin aikana ilmeni, että on todella vaikeaa lähteä kehittämään toimintaa, ellei toiminnan kulmakiviä ole asetettu paikoilleen. Tämä opinnäytetyö tuo kuitenkin esille niitä kehittämiskohteita, joihin kannattaa panostaa ja ottaa huomioon jatkokehityksen kannalta.</p>		
<p>Opinnäytetyön tuotoksena toimii vertaistutorin käsikirja, jonka avulla Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta pystyy tarttumaan kehittämiskohteisiin ja yhtenäistämään toimintaa kaikilla kampuksilla tasavertaisiksi. Tuotosta voidaan hyödyntää vertaistutoroinnin lisäksi myös muussa ryhmänohjauksessa.</p>		
Asiasanat		
tuutori, tuutorointi, ryhmänohjaus		

Authors	Degree	Time
Eeva Vissel and Elina Ylönen	Bachelor of Humanities, Community Educator	April 2018
Thesis title		
Developing peer tutoring in South-Eastern Finland University of Applied Sciences		42 pages 25 pages of appendices
Commissioned by		
Student union of South-Eastern Finland University of Applied Sciences		
Supervisor		
Tommi Pantzar		
Abstract		
<p>The objective of this thesis is to develop peer tutoring in South-Eastern Finland University of Applied Sciences. After the fusion of Mikkeli University of Applied Sciences and Kymenlaakso University of Applied Sciences, peer tutoring has been a responsibility of Student union of South-Eastern Finland University of Applied Sciences (Student union Kaakko). After the fusion peer tutoring hasn't been equal and uniform in new University of Applied sciences. This thesis finds those problem areas and tries to develop them.</p>		
<p>Theoretical framework of this thesis forms from the literature of guidance which deals with the importance of peer tutoring for the student and the educational institution. In addition the thesis deals with the understanding of group dynamics for peer tutoring.</p>		
<p>During this thesis process it has been mapped South-Eastern Finland University of Applied sciences' peer tutoring current state by gallups, conversations and perceptions. During the process it became apparent that it is really difficult to start developing the activity unless the cornerstones of action have been put in place. However, this bachelor's thesis will highlight the areas of development that should be invested and taken into account in further development.</p>		
<p>The output of the thesis is the manual of the peer tutor, which enables the Student union of the South-Eastern Finland University of Applied Sciences to tackle development goals and and to harmonize activities on all campuses to be equal. The output can be used in addition to peer tutoring but also in other group guidances.</p>		
Keywords		
tutor, tutoring, group guidance		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	KEHITTÄMISTYÖN TAUSTA JA TARVE.....	7
2.1	Kehittämiskohteen tausta	7
2.2	Kehittämistarpeen kuvaus ja aiheen rajaus	8
3	TEOREETTINEN VIITEKEHYS.....	9
3.1	Keskeisiä käsitteitä	9
3.2	Ohjaus	11
3.2.1	Vertaistuutorointi ohjauksen muotona.....	12
3.2.2	Miksi vertaistuutorointia järjestetään ammattikorkeakouluissa?.....	14
3.3	Tuutorointi ja ryhmädynamiikka	15
3.3.1	Ryhmä ja ryhmädynamiikka.....	15
3.3.2	Ryhmän vaiheet ja tuutorointi	16
4	KEHITTÄMISTEHTÄVÄ JA KEHITTÄMISPROSESSIN TOTEUTUS.....	19
4.1	Kehittämisen kohde ja tavoite.....	19
4.2	Toimenpide.....	20
4.3	Kehittämismenetelmät	21
5	KEHITTÄMISTYÖN ETENEMINEN.....	22
5.1	Kehittämistyön aloittaminen	22
5.2	Kysely vertaistuutoreille	23
5.2.1	Kotka.....	24
5.2.2	Kouvola.....	26
5.2.3	Mikkeli.....	29
5.2.4	Savonlinna	31
5.3	Kehittämistyön tuotos	34
6	TULOKSET JA POHDINTA.....	35
6.1	Tulokset	35
6.2	Pohdinta	36

6.3 Jatkokehittäminen.....	40
LÄHTEET.....	41

LIITTEET

Liite 1. Vertaistutoroinnin nykytilanteen kartoittava kysely

Liite 2. Turvallinen tuutori – Vertaistutorin käsikirja

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kehittää Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (Xamk) vertaistutorointia. Opinnäytetyömme tilaaja on Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta, joka halusi meidän alkaa kehittää vertaistutorointia yhtenäisemmäksi ammattikorkeakoulussa.

Opinnäytetyömme tarve tulee siitä, että vuoden 2017 alussa Kymenlaakson ammattikorkeakoulu sekä Mikkelin ammattikorkeakoulu fuusioituivat ja tästä johtuen syntyi esimerkiksi tarve yhtenäistää vertaistutorointiin liittyviä käytänteitä. Vaikka toimintaa on jo yhteen sovitettu joltain osin, on vieläkin kampusten välillä eroavaisuuksia.

Tiettyjä kampuskohtaisia toimintatapoja, kuten erilaisia perinteitä, emme tietenkään halunneet kitkeä pois, vaan halusimme yhtenäistää toimintamallit jokaisella kampuksella tasavertaisiksi. Lisäksi uuden ammattikorkeakoulun myötä koemme, että on viisasta kehittää vertaistutorointia yhtenäiseksi, sillä sen toiminta on todella näkyvää kaikilla kampuksillamme.

Teetimme kyselyn vuonna 2017 keväällä vertaistutorikoulutuksen suorittaneille. Kyselyyn vastasi 145 tuutorista 36. Kyselyn tulosten perusteella lähdimme työstämään vertaistutorin käsikirjaa, sillä kyselyn kautta ilmeni erilaisia ongelmakohtia, joiden kitkeminen sekä yhtenäistäminen eri kampuksilla käsikirjan kautta on helpompaa.

Teimme opinnäytetyön lopputuotokseksi vertaistutorin käsikirjan, sillä opiskelijakunta Kaakko koki tarvetta sille. Käsikirja pitää sisällään muun muassa teoriataustaa vertaistutoroinnille, ohjeita ryhmäyttämisen tueksi ja tietoa opiskelijakunnasta. Käsikirjan avulla vertaistutori pystyy ylläpitämään koulutuksessa opittuja taitojaan ja saa tukea omaan toimintaan sekä pystyy teorian myötä kasvattamaan omaa osaamistaan ohjaajana. Käsikirja toimii vertaistutorille tutoroinnin suunnannäyttäjänä. Käsikirja toimii jatkossa myös apuna markkinoinnissa ja opiskelijakunnan on mahdollista myös kehittää sitä tulevaisuudessa.

2 KEHITTÄMISTYÖN TAUSTA JA TARVE

2.1 Kehittämiskohteen tausta

Ennen korkeakoulujen fuusiota Mikkelin ammattikorkeakoulussa tuutorointia järjesti Mikkelin ammattikorkeakoulun opiskelijakunta MAMOK, kun taas Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa tuutoroinnin järjesti ammattikorkeakoulu itse. Tuutorointi on vuoden 2017 alusta asti ollut uuden Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan (Opiskelijakunta Kaakko) vastuulla, sillä kellään muulla taholla ei siinä vaiheessa ollut voimavaroja lähteä vetämään vertaistuutorointia ammattikorkeakoulussa. Tästä syystä Xamkin ja opiskelijakunta Kaakon välillä on palvelusopimus, jonka avulla ammattikorkeakoulu rahoittaa opiskelijakunnan tuottaman tuutoroinnin. Sopimus velvoittaa opiskelijakuntaa organisoimaan jokaiseen eri tuutoritoiminnan muotoon liittyen rekrytoinnin, tuutorivalinnat, koulutuksen, tuutoreiden tukemisen sekä neuvomisen, toiminnan kehittämisen ja arvioinnin.

Xamkissa toteutetaan opiskelijakunta Kaakon tuottamana kolmea eri tuutoroinnin muotoa; vertaistuutorointi, *international* tutor sekä liikunta- ja harrastetuutorointi. Vertaistuutorit keskittyvät integroimaan päivä- ja monimuoto-opiskelijat ammattikorkeakouluun. *International* tutorit pyrkivät vertaistuutoroinnin keinoin integroimaan englanninkielisten tutkintojen tutkinto-opiskelijat sekä vaihto-opiskelijat ammattikorkeakouluun. Liikunta- ja harrastetuutorit pyrkivät järjestämään vapaa-ajan toimintaa, kuten kuntopiiriä tai lautapeli-iltoja. Jokainen näistä tuutoroinnin muodoista on opintojakso, jonka laajuus on noin viisi opintopistettä.

Vertaistuutorointi on Xamkissa vapaasti valittava opintojakso, jonka järjestää opiskelijakunta Kaakko. Opiskelijakunta käynnistää kerran vuodessa vertaistuutorhaun, johon kuka tahansa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun opiskelija voi hakea. Kirjallisten hakemusten lisäksi hakijat haastatellaan pienryhmissä oman alan hakijoiden kesken. Hakijat arvioidaan opiskelijakunnan laatimin hakukriteerein ja näistä parhaimmat tulevat valituksi vertaistuutoreiksi. Valituista vertaistuutoreista muodostuu jokaiselle alalle omat tuutorryhmät.

Uuden vertaistuutorin ensimmäinen tehtävä on osallistua vertaistuutorkoulutukseen, jonka opiskelijakunta Kaakko järjestää. Koulutus on pakollinen osa

opintojaksoa ja se on yhden opintopisteen arvoinen. Koulutus pitää sisällään eri luentoja jotka liittyvät muun muassa oppilaitoksen palveluihin, kiusaamiseen ja ryhmädynamiikan luontiin.

Käytyään tuutorkoulutuksen tuutori on valmis toimimaan uusien opiskelijoiden tuutorina. Koulutus on edellytys vertaistuutorina toimimiseen Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa. Koulutuksen jälkeen uudet vertaistuutorit yhdessä opiskelijavastaavien sekä opiskelijakunnan kanssa alkavat suunnittelemaan tulevaa syksyä ja sittemmin suunnitelmien perusteella toimivat vertaistuutoreina.

2.2 Kehittämistarpeen kuvaus ja aiheen rajaus

Fusion myötä tuutortoiminta yhtenäistettiin, mutta silti on huomattavissa pieniä seikkoja ja eroavaisuuksia, joita me haluamme opinnäytetyömme kautta kehittää ja yhtenäistää. Koemme vertaistuutortoiminnan olevan vielä silti epätasa-arvoista niin eri kampuksilla kuin eri aloilla. Tuutortoiminnassa on tällä hetkellä mukana vielä toimijoita, jotka ovat käyneet Kyamkin ja Mamkin aikana järjestetyt tuutorkoulutukset joten heidän he tuovat osaltaan toimintaan mukaan vanhoja käytänteitä liittyen muun muassa alkoholin käyttöön tehdessä vertaistuutorointia.

Tiedostamme kyllä, että fusion tapahduttua ei voi olettaa kaiken menevän juuri kerralla oikein ilman ongelmia. Xamkin vertaistuutorointia ryhdyttiin työstämään pienellä työryhmällä vasta ammattikorkeakoulujen fuusion loppuvaiheilla, jolloin voimavaroja enää varsinaiseen työstöön ei ollut paljoa. Tästä syystä lähdimme selvittämään onko vuoden 2017 käynnistetty malli toiminut ja mitkä ovat olleen sen vahvuudet ja heikkoudet.

Opinnäytetyömme tarkoituksena onkin auttaa opiskelijakunta Kaakkoa löytämään jo varhaisessa vaiheessa tuutortoimintaan liittyviä kehitys kohtia. Näemme vertaistuutoroinnin olevan tällä hetkellä hieman repaleista Xamkissa, minkä vuoksi teimmekin opinnäytetyön tuotokseksi vertaistuutorin käsikirjan. Opinnäytetyömme ja opinnäytetyömme tuotos toimii myös tukena toiminnan vakiinnuttamisessa.

Valitsimme kehittämisen kohteeksi Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun vertaistutoroinnin siksi, että meillä on molemmilla pitkä kokemus vertaistutoroinnista niin ammattikorkeakoulutasolla kuin alemmillakin koulutustasoilla. Motiivimme tuutoritoimintaan lähtemiseen ovat olleet ammatillisen kasvun lisäksi myös halu päästä vaikuttamaan tuutoritoimintaan ja sen kehittämiseen ammattikorkeakoulussamme.

Lisäksi toinen meistä on ollut vuoden 2016 kevään työharjoittelussa Mikkelin ammattikorkeakoulun opiskelijakunta MAMOKilla suunnittelemassa ja kehittämässä vuoden 2017 kevään tuutorikoulutusta sekä tuutorivalintoja. Tässä vaiheessa fuusiota oli mielenkiintoista päästä seuraamaan, miten Xamkin vertaistutoroinnin ensimmäinen vuosi on oikein sujunut ja etsiä kehittämiskohteita. Ne löydettyä onnistuttaisiin löytämään juuri Xamkille sopiva tuutorointimalli. Toinen meistä oli myös kesän 2017 töissä opiskelijakunta Kaakolla ohjauksen ja tuutoroinnin asiantuntijan tehtävissä, joten hän on päässyt "aitiopaikalta" seuraamaan vertaistutoroinnin silloista tilannetta koko Xamkin tasolla.

Vertaistutorointi on korkeakoulumme tärkein, näkyvin ja suurin tuutoroinnin muoto. Se luo peruspohjan myös *international* sekä liikunta- ja harrastetuutoroinnille. Päätimme ottaa tämän ison kokonaisuuden haltuun ja auttaa toiminnan vakiinnuttamisessa. Kun ensin isompi kokonaisuus on vakiinnutettu ja saatu toimimaan, on siitä sitten helppo lähteä kehittämään muita ammattikorkeakoulumme tuutoroinnin muotoja.

3 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

3.1 Keskeisiä käsitteitä

Sana tuutor juontaa juurensa latinan kielisestä sanasta tutor, jolla on monia eri merkityksiä esimerkiksi holhooja, yksityisopettaja, opintojen ohjaaja ja assistentti (Härkönen, 2000a, 8). Tutor merkitsee englannin kielessä myös käytöksen valvojaa, sekä opiskelijaryhmän opintojen ohjaajaa (Mokkila-Kart-

tunen 2007, 7). Tässä opinnäytetyössämme tulemme käyttämään sanoja "vertaistuutor" ja "tuutor", sillä myös opinnäytetyömme tilaaja käyttää samaa termiä.

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Xamk, on vuonna 2017 perustettu ammattikorkeakoulu, jolloin Kymenlaakson ja Mikkelin ammattikorkeakoulut fuusioituivat. Korkeakoulun kivijalkoina toimivat Kotka, Kouvola, Mikkeli ja Savonlinna. Xamkissa on on 59 AMK-koulutusta ja 26 YAMK-koulutusta. Xamkissa opiskelee 9300 opiskelijaa ja näin ollen tekee siitä suomen kolmanneksi suurimman ammattikorkeakoulun. (Xamk, s.a.)

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta eli opiskelijakunta Kaakko, on edunvalvonta- ja palveluorganisaatio, jonka tavoitteena on toimia Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa ammattikorkeakoululain 41. §:n mukaisella tavalla.

Opiskelijakunnan tarkoituksena on toimia jäsentensä yhdyssiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan asemaan yhteiskunnassa liittyviä pyrkimyksiään. Opiskelijakunnan tehtävänä on omalta osaltaan valmistaa opiskelijoita aktiiviseen, valveutuneeseen ja kriittiseen kansalaisuuteen. (Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932.)

Opiskelijakunta Kaakon toiminnan tarkoituksena on valvoa ja edistää niin jäsentensä, kuin Xamkin opiskelijoiden etuja ja hyvinvointia. Kaakon näkyvin toiminnan osa on uusien tuutorien kouluttaminen ja tuutoroinnin ylläpitäminen sekä isojen tapahtumien järjestäminen. (Opiskelijakunta Kaakko, s.a.)

Suomen opiskelijakuntien liitto - Samok ry on valtakunnallinen edunvalvonta- ja palvelujärjestö joka on perustettu vuonna 1993. Samok tekee tiivistä yhteistyötä 26 eri opiskelijakunnan kanssa ja näin ollen edustaa 140 000 korkeakouluopiskelijaa. Samokin jäsenenä muun muassa opiskelijakunta Kaakko pääsee vaikuttamaan liiton toiminnan tavoitteista ja suuntaviivoista vuosittain järjestettävässä liittokokouksessa.

Samok järjestää myös erilaisia koulutuksia useita kertoja vuodessa, joiden avulla muun muassa tuutoroinnista vastaavat opiskelijakunta Kaakon hallituksen jäsenet pystyvät kehittämään toimintaansa. Samok on opiskelijakunta

Kaakon tukena kaikessa sen toiminnassa ja liiton kautta on yksinkertaista löytää vertaistukea myös toisista opiskelijakunnista. Samok on luotu opiskelijakuntia varten ja se antaa muun muassa asiantuntijoidensa avulla konsultointiapua sekä tukea opiskelijakunnille. (Mitä Samok tekee, s.a.)

3.2 Ohjaus

Ohjaukselle ei ole yksiselitteistä määritelmää, vaan määritelmiä on yhtä monta kuin on ohjaajiaakin. Joillekin ohjaus saattaa olla yksilön ohjausta, kun taas toinen mieltää ohjaamisen ryhmäohjaukseksi. Ohjaus ja sen tavoitteet vaihtelevat niin kohderyhmän kuin ympäristön mukaan. (Hakala 2013, 11.) Vertaistuutorin toiminnan ohjauksellisia toteuttamismuotoja voivat olla yksilöllinen vertaistuutorointi, ryhmään kohdistuva vertaistuutorointi ja opiskelijatuutorointi (Lampinen 2002, 7). Ohjauksen merkitys on huomattava, sillä se ehkäisee opintojen keskeytymistä sekä opintojen viivästymistä (Lassila 2005, 9).

Sekä yksilö-, että ryhmäohjauksessa ohjaaminen voidaan nähdä prosessina. Prosessi ei koostu vain yhdestä ohjaukerrasta vaan se pitää sisällään koko ohjaukokokonaisuuden. Ohjausprosessi lähtee siitä, että ryhmä tai yksilö asettaa itselleen tavoitteen jota kohti toimintaa viedään. Tämän jälkeen tehdään suunnitelma, jonka avulla mietitään vaihtoehtoisia keinoja tavoitteen saavuttamiseksi. Suunnitelman sekä tavoitteen perusteella valitaan menetelmät, joiden avulla tavoitetta lähdetään saavuttamaan. Tässä tulee kuitenkin huomioida ryhmän tai yksilön tarpeet. Toteuttamisen jälkeen seuraa palautteenanto sekä arviointi. Palautteen perusteella toimintaa voidaan lähteä muokkaamaan tarvittavaan suuntaan tai jatkaa samalla tavalla. (Hakala 2013, 11-12.)

Tavoitteellisuus on tärkeä osa niin ohjauksen kuin vertaistuutoroinnin kannalta. Tuutoroinnissa päätavoitteina onkin saavuttaa asia ja tunnetavoite. Asiatavoitteena on opiskelijan integoituminen ammattikorkeakouluun. Tunnetavoitteena puolestaan tavoitellaan opiskelijalle sellaista oloa, että opiskelijalla on hyvä olla ryhmässä niin yksilönä kuin ryhmän jäsenenä.

Päätavoitteiden lisäksi vertaistuutori voi luoda välitavoitteita, jotka edesauttavat päätavoitteen saavuttamisen. (Hakala 2013, 12.) Tällaisia tavoitteita voisi esimerkiksi orientaatioviikolle olla myönteisen oppimisilmapiirin saavuttaminen uudessa ryhmässä tai vaikka uuden ryhmän orientoituminen ammatillisiin opintoihin (Lehtinen & Jokinen 1996, 60). Vertaistuutoreiden onkin siis syytä luoda toimintansa kannalta alustavat selkeät suunnitelmat, sen suhteen miten he aikovat toteuttaa vertaistuutorointia uusille opiskelijoilleen. Päämääränä vertaistuutoroinnissa asia ja tunnetavoitteen lisäksi on herättää uuden opiskelijan oma aktiivisuus sekä vahvistaa korkeakoulun henkilökunnan, että opiskelijan välistä vuorovaikutusta. Tuutori madaltaa kynnystä olla rohkeasti yhteydessä ammattikorkeakoulun henkilökuntaan. (Hiltunen ym. 2014, 9.)

3.2.1 Vertaistuutorointi ohjauksen muotona

Vertaistuutori on uuden opiskelijan ensimmäinen ”ystävä”, joka vapaaehtoisesti vertaisohjauksen keinoin integroi uuden opiskelijan niin oppilaitokseen, opiskelualaan ja opiskelukaupunkiin (Härkönen 2003c, 12). Opintojen aloittaminen voi olla opiskelijalle uusi elämäntilanne, jolloin tuutorin tuki ja turva on uudelle opiskelijalle erittäin tärkeä (Härkönen 2000a, 8). Opiskelun aloittamisen yhteydessä saattaa myös ilmetä joskus myös pulmatilanteita, jotka saattavat viedä aloittavan opiskelijan omia voimavarojaan kohtuuttomasti. Tällöin vertaistuutori toimii korvaamattomana voimavarana ja samalla toimii ehkäisevänä toimijana (Lampinen 2002, 8). Vertaistuutoroinnin kautta pidetään siis huoli siitä, että arki lähtee uuden elämänvaiheen myötä mutkattomasti käyntiin.

Vertaisohjaus vastaanotetaan useimmiten helpommin kuin esimerkiksi opettajan ohjaus, sillä tuutori on joskus itse ollut myös samassa tilanteessa ja näin ollen osaa samaistua uuden opiskelijan tilanteeseen (Viljamaa 2009, 14). Lisäksi tuutoroitavan kognitiiviset puitteet ovat samankaltaiset kuin tuutorilla, eli tuutori ymmärtää tuutoroitavan ongelmat paremmin ja pystyy samaistumaan niihin (Gaustad 1993, 2).

Tuutori on mukana uuden opiskelijan ensimmäisellä kouluviikolla, orientaatioviikolla, jossa tutustutaan ja käydään läpi muun muassa oppilaitoksen

käytänteitä, tiloja ja opiskelun työkaluja. Orientaatioviikon tarkoituksena on orientoitua opiskeluun ja auttaa uutta opiskelijaa hahmottamaan tutkinto kokonaisuutena. Hahmottaessaan kokonaisuuden, on opiskelijan helpompi lähteä tavoitetta, eli tässä tapauksessa tutkintoa, kohti (Engeström 1987, 78-79). Yhdessä opettajien kanssa tuutori tuo uuden ammattikorkeakoulun tutuksi uudelle opiskelijalle. Tuutori toimii myös välikätenä uudelle opiskelijalle ammattikorkeakoulun henkilöstöön, kuten terveydenhuollon palveluiden löytämiseen omalla kampuksella (Härkönen 2000a,13).

Vertaistuutorin vastuu on orientaatioviikolla suuri. Tuutori rinnastetaan herkästi vaikuttajapersoonaksi, jonka sanomiset ja tekemiset herkästi muistetaan vielä valmistumisvuonna. Näin ollen tuutorin on syytä muistaa, millaisen ensivaikutelman hän haluaa antaa itsestään, edustamastaan ammattikorkeakoulusta sekä opiskelijakunnasta. On tärkeä muistaa, ettei tuutori vahingossakaan painota negatiivista mielikuvaa koulutuksesta, vaan tarjoaa uudelle opiskelijalle mahdollisuuden luoda omat mielikuvansa uudesta opiskeluympäristöstään itse (Härkönen 2002b, 12).

Etiikka tuutoroinnissa on yksi vertaistuutorin tärkein tuutoroinnin työkalu. Ohjaajana vertaistuutorin tulee kuitenkin muistaa, että eettisyys kestää läpi koko ohjausprosessin. (Putkonen-Kankaanpää 2014, 148.) Tuutori on myös tehtävässään vaitiolovelvollinen, sillä uusi opiskelija saattaa turvautua vertaistuutoriin arkaluontoisissakin asioissa. Ongelmatilanteiden ilmetessä tuutori pyrkii auttamaan ohjattavaa omien kykyjensä mukaan ja tarpeen tullen ohjata tuutoroitava avun piiriin. Vertaistuutorin vastuulle kuuluu myös tuutorsuunnitelman luonti tulevaa syksyä tai kevättä varten, jonka avulla tuutorointia aletaan uusien opiskelijoiden aloittaessa toteuttamaan. (Hiltunen ym. 2014, 13.)

Tuutorointia voidaan tehdä monella eri tapaa (Härkönen 2000a, 12). Ei ole yhtä ja ainoaa oikeaa tapaa tehdä vertaistuutorointia. Niin tuutorointia kuin vertaistuutorointia tulee soveltaa ohjattavalle ryhmälle sopivaksi. Esimerkiksi yhteisöpedagogien tuutorointi voi olla hyvinkin verrattuna ympäristötekniikan insinööriopiskelijoihin.

Tuutorina toimimisesta on myös hyötyä myös tuutorille itselleen. Tuutorin itsevarmuus kasvaa hänen nähdessään oman tuutoroitavan kehittyvänsä

(Gaustad 1993. 2). Tuutoritoiminnan kautta tuutori pystyy kehittämään myös muun muassa omia esiintymistaitoja, tiimityöskentelytaitoja, pääsee verkostoitumaan ja sitä kautta saa paljon uusia ystäviä, oman ammatti-identiteetin selkiytyminen ja valmius toimia erilaisissa tilanteissa kasvaa (Härkönen 2002b, 11). Edellä mainitut taidot ovat tärkeitä taitoja myös jälkeinpäin työlämässä.

3.2.2 Miksi vertaistuutorointia järjestetään ammattikorkeakouluissa?

Ammattikorkeakoululain 31. § mukaan jokaisella opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluun ammattikorkeakoulussa. Turvallisuutta voi tässä tapauksessa olla fyysinen ja psyykinen turvallisuus. Turvallisuutta määritellään ammattikorkeakouluissa muunmuassa järjestyssääntöjen kautta, jotka ovat myös Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu on luonut. Sääntöjen kautta varmistetaan turvallisuuden lisäksi myös viihtyvyys ammattikorkeakoulussa.

Tässä opinnäytetyössä turvallisuudella tarkoitetaan opiskelijan kokemaa psyykkistä ja sosiaalista turvallisuutta sekä sellaista yksilön ja ryhmän tilaa, jossa on mahdollisimman vähän minuutta uhkaavia tekijöitä, joiden vuoksi yksilö saattaisi kokea esimerkiksi pelkoa, häpeää tai arvottomuuden tunnetta. Opiskelijalla on sitä paremmat mahdollisuudet oppia ja kasvaa tasapainoiseksi aikuiseksi, mitä turvallisemmaksi hän tuntee olonsa oppilaitoksessaan ja luoksaan. (Salovaara & Honkonen 2011a, 17.)

Turvallisuus ryhmässä muodostuu viidestä eri komponentista: luottamus, hyväksyntä, haavoittuvaksi altistuminen, tuen antaminen sekä sitoutuminen (Aalto 2002b, 7.) Turvallisessa ryhmässä esimerkiksi omien virheiden myöntäminen on helpompaa ja se kasvattaa turvallisuutta ryhmässä ja tekee ryhmästä avoimemman (Aalto 2002c, 64). Vertaistuutorin työpanos näyttää suurta osaa siinä, kuinka uusi opiskelijaryhmä ryhmäytyy ja kuinka ryhmän turvallisuus alkaa kasvaa.

Työpanos on tärkeä myös ammattikorkeakoulun henkilökunnan kannalta. Ammattikorkeakoulun henkilöstöllä on harvemmin tarpeeksi ylimääräisiä voima-

varoja alkaa tuottamaan tuutorointia uusille opiskelijoille. Työllistettäessä vertaistuutoreita hyötyy jokainen osapuoli: tärkein, eli uudet opiskelijat saavat tuutorointia, opettajien voimavarat eivät mene pelkkään tuutorointiin ja vertaistutorit saavat toiminnastaan tuutoritunteja sekä hyötyvät toiminnasta myös ammatillisesti.

3.3 Tuutorointi ja ryhmädynamiikka

3.3.1 Ryhmä ja ryhmädynamiikka

Jotta vertaistuutorointi olisi onnistunutta, täytyy tuutorin ymmärtää ryhmädynamiikan peruselementit ja sen, miten ryhmä toimii. Ryhmän eri vaiheiden tunnistaminen helpottaa vertaistuutoria tuutoroinnissa ja näin ollen vertaistuutori pystyy ohjaamaan ryhmää toivottuun suuntaan mikäli vertaistuutori huomaa ryhmässä esimerkiksi erilaisia konflikteja, jotka vaikuttavat ryhmän toimintaan ja turvallisuuteen. Kun vertaistuutori ymmärtää ryhmädynamiikkaa, ymmärtää hän myös todennäköisemmin ryhmää paremmin.

Ryhmä määritellään usein kahden tai useamman ihmisen väliseksi säännölliseksi vuorovaikutukseksi (Forsyth 1999, 6). Ei ole olemassa toista täysin identtistä ryhmää, vaan jokainen ryhmä on yksilöllinen ja uniikki. Ryhmän ainutlaatuisuus muodostuu pääosin sen koheesiosta, jonka vuoksi ryhmän jäsenet ovat linkittyneet toisiinsa. Koheesiolla tarkoitetaan ryhmän sisäistä yhteenkuuluvuutta, arvostusta ja kunnioitusta joka näyttäytyy "me-henkenä". (Forsyth 1999, 9.)

Ryhmädynamiikka määritellään ryhmän voimaksi, joka syntyy ryhmän jäsenten välisistä jännitteistä, kiinnostuksista ja tunteista. Ryhmä on aina paljon enemmän kuin vain ryhmän jäsenet. Ryhmässä tapahtuva ryhmädynamiikka muuttuu ja muokkautuu jatkuvasti. Ryhmän jäsenten arvot ja odotukset sekä esimerkiksi pelot vaikuttavat siihen miten ryhmä toimii, millainen on sen dynamiikka ja kuinka turvallinen ryhmä on. (Salovaara & Honkonen 2013b, 82.)

Käytänteiden tutustuttamisen lisäksi tuutorilla on suuri rooli siinä, miten uusi opiskelijaryhmä ryhmäytyy keskenään. Ryhmäytymisellä tarkoitetaan vaiheit-

tain etenevää, toiminnallisiin tehtäviin perustuvaa prosessia, jonka avulla ryhmän turvallisuus kasvaa (Aalto 2000a, 69). Vertaistuutorit pyrkivät erilaisten harjoitteiden ja tehtävien myötä ryhmäyttämään uudet opiskelijat orientaatioviikolla ja tarpeen tullen myös sen jälkeen. Hyvän ryhmädynamiikan luominen on tärkeä osa luokan tulevien vuosien kannalta, sillä turvallinen ryhmä mahdollistaa vapaan itsensä ilmaisun ryhmässä (Aalto 2000a, 17). Turvallisessa ryhmässä luottamus näyttelee tärkeää osaa, sillä esimerkiksi luottamuksen kautta ryhmän on mahdollista saavuttaa ryhmän tavoitteet (Salovaara & Honkonen 2013b, 82). Vertaistuutori toimiikin apukätenä, jotta ryhmästä tulisi turvallinen. Turvallisen ryhmän luominen vaatii kuitenkin aikaa ja paljon tutustumista (Salovaara & Honkonen 2013b, 82).

3.3.2 Ryhmän vaiheet ja tuutorointi

Bruce Tuckman kehitti vuonna 1965 klassisen ryhmän kehitysvaiheiden mallin, jonka mukaan ryhmä käy erilaisia vaiheita läpi ennen kuin ryhmä hajoaa. Vaiheet ovat aloitusvaihe (forming), kuohuntavaihe (storming), vakiintumisen vaihe (norming), kypsän toiminnan vaihe (performing) ja ryhmän lopetusvaihe (adjourning). (Salovaara & Honkonen 2013b, 74-79.)

Nämä eri kehitysvaiheiden muutokset auttavat vertaistuutoria ymmärtämään ryhmän muutosta ja kehitystä. Tuutorin tulee kuitenkin muistaa, että jokainen ryhmä on erilainen ja myös kehittyminen on yksilöllistä. (Salovaara & Honkonen 2013b, 80.) Ryhmä voi myös joissain tapauksissa palata takaisin edeltävään kehitysvaiheeseen esimerkiksi, jos ryhmään tulee uusi jäsen tai ryhmä kokee epäonnistumisen (Karreinen & Halonen 2017, 75).

Aloitusvaihe (forming)

Ensimmäisessä ryhmän vaiheessa ryhmä on vielä uusi ja ryhmän jäsenet eivät tunne toisiaan hyvin tai lainkaan. Ryhmän jäsenet tarkkailevat toisiaan ja toistensa käyttäytymistä. Ilmapiiiri on yleensä varovainen. Tässä vaiheessa ryhmän jäsenet ovat vielä enemmän yksilöitä kuin ryhmän jäseniä ja jokainen koittaa etsiä omaa paikkaansa ryhmässä. Ryhmä ei ole vielä kokenut vastoinkäymisiä, eikä mitään kielteisiä kokemuksia. Jäsenet ovat yleensä

erittäin innokkaita, joustavia ja työtä pelkäämättömiä toimimaan. (Salovaara & Honkonen 2013b, 74.)

Tässä vaiheessa vertaistuutorin kannattaa pyrkiä kitkemään ryhmästä pelokkuutta erilaisten ryhmäyttävien harjoitteiden avulla. Harjoitteiden kautta tuutori pystyy myös ohjaamaan ryhmän sisäistä henkeä oikeaan suuntaan. Tässä vaiheessa jäsenet ovat myös innokkaita lähtemään kaikenlaiseen toimintaan mukaan, joten tällöin on otollisin aika järjestää ryhmälle esimerkiksi yhteisiä tapaamisia tai juhlia. (Härkönen 2000a, 41.)

Kuohuntavaihe (storming)

Kuohuntavaiheessa ryhmän jäsenet tuntevat jo toisensa ja tässä vaiheessa myös ryhmän jäsenillä on selkeä kuva, miksi he ovat osa ryhmää. Ryhmän jäsenten välinen avoimuus ja rohkeus on kasvanut jo niin suureksi, että uskalletaan kysyä ja esittää myös erilaista kriittisiä kysymyksiä ja mielipiteitä muille ryhmän jäsenille. Yleistä on myös tälle vaiheelle runsas vuorovaikutus ja yksimielisyyteen pyrkiminen. (Salovaara & Honkonen 2013b, 75.)

Ryhmän jäsenten ollessa avoimempia, saattaa kärkkäät mielipiteet aiheuttaa ryhmässä konflikteja. Tällaiset ristiriitatilanteet pyritään kuitenkin ehkä kieltämään aluksi ja ryhmä saattaa paeta ongelmaa pakoon. Ryhmässä saattaa alkaa vallita jopa kaaos. Kaaoksen seurauksena ryhmän jäsenten odotukset ja mielikuvat ryhmän tarkoituksesta alkavat pikkuhiljaa vastata todellisuutta. (Salovaara & Honkonen 2013b, 76.)

On erittäin todennäköistä että ryhmän sisällä syntyy erilaisia kuppikuntia, klikkejä, jolloin samanhenkiset ihmiset hakeutuvat toistensa seuraan, näin saattaa tapahtua ryhmän ollessa suuri (Salovaara & Honkonen 2011a, 76). Ja mitä suurempi ryhmä on, sitä todennäköisempää on, että näitä alaryhmiä syntyy ryhmän sisällä (Salovaara & Honkonen 2013b, 83). Tuutorointi ei siis ole epäonnistunut, kun ryhmässä syntyy alaryhmiä, vaan ne ovat osa ryhmäprosessia.

Vertaistuutorin rooli tässä vaiheessa on yleensä sovittelijan rooli. Tuutorin tulisi pyrkiä ohjaamaan ryhmä keskustelemaan ristiriitatilanteista keskenään ja

näin ollen koittaa selvittää ne. Tuutorin kuitenkin tulee muistaa säilyttää ongelmatilanteissa neutraali rooli, että tilanne ei pahenisi tuutorin käyttäytymisen myötä. (Härkönen 2000a, 43.)

Vakiintumisen vaihe (norming)

Tässä vaiheessa ryhmä tiedostaa jo oman ryhmän normit ja kaikilla on tiedossa se, mikä on yhteinen tapa työskennellä. Jokainen ryhmän jäsen pyrkii omalla aktiivisuudellaan kuljettamaan ryhmää kohti ryhmän tavoitetta. Ilmapiiri on vapaa ja ryhmällä on vahva me-henki. Lisäksi ryhmän toiminta on helppoa ja vastuut ovat jokaisella selvillä.

Vertaistuutorin roolin merkitys alkaa vähitellen hiipumaan, mutta tuutori voi silti pyrkiä esimerkiksi aktivoimaan ryhmää erilaisilla piristävillä harjoitteilla tai vaikka retkellä. Tällöin tuutori onnistuu innostamaan ryhmää ja luomaan lisää yhteishenkeä ryhmälle, joka kantaa ryhmän loppuun asti. (Härkönen 2000a, 44.)

Kypsän toiminnan vaihe (performing)

Kypsän toiminnan vaiheessa jokaisella ryhmän jäsenellä on selkeä kuva siitä, mikä on hänen oma roolinsa ryhmässä ja mikä on ryhmän tavoite. Työnjako on selkeä ja jokainen tietää mikä on omalla vastuulla. Tällöin ryhmä pyrkii toimimaan tehtävä keskeisesti ja pyrkii saattamaan ryhmän tavoitteeseen. Ryhmän jäsenet osaavat ottaa huomioon toisensa yksilöinä ja sovittaa toimintamallit jokaiselle sopiviksi. Tässä vaiheessa ryhmän jäsenet ovat myös yleensä erittäin tyytyväisiä toimintaan ja jäsenten energia menee ryhmän toiminnan korjaamisen sijaan ryhmän tehtävän tekemiseen. (Salovaara & Honkonen 2013b, 78-79.)

Vertaistuutorin merkitys tässä vaiheessa alkaa olemaan jo turhaa ja yleensä viimeistään tässä vaiheessa tuutori voi jättäytyä toiminnasta sivuun, sillä opiskelijat osaavat jo itseohjautuvasti hakea tietoa. Kuitenkin tuutori voi pitää vielä yhteyttä ryhmään ja olla tarvittaessa vielä apuna ryhmälle, mikäli se sitä vielä vaatii. (Härkönen 2000a, 45.)

Ryhmän lopetusvaihe (adjourning)

Ryhmän lopetusvaiheessa ryhmän välinen toiminta loppuu esimerkiksi koska opiskelijaryhmä valmistuu. Ryhmän jäsenet saattavat tuntea monia erilaisia tunteita niin ilosta suruun. Reagointi lopetusvaiheeseen on yleensä myös si-donnainen siihen miten ryhmä on aiemmin toiminut ja kuinka turvallinen se on ollut. (Salovaara & Honkonen 2013b, 79-80.)

Vertaistuutori on harvemmin mukana tässä vaiheessa enää, sillä monet ovat jo valmistuneet omasta koulutuksesta. Mikäli kuitenkin tuutori opiskelee vielä, voi hän auttaa omien mahdollisuuksien mukaan ryhmää työnhaussa (Härkönen 2000a, 46).

4 KEHITTÄMISTEHTÄVÄ JA KEHITTÄMISPROSESSIN TOTEUTUS

4.1 Kehittämisen kohde ja tavoite

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kehittää Kaakkois-Suomen ammattikor-keakoulun vertaistuutorointia yhtenäisemmäksi ja mahdollistaa tuutoroinnin kehittyminen myös jatkossa. Teemme opinnäytetyön tuotoksena ver-taistuutorin käsikirjan, joka tulee pitämään sisällään ohjeita uuden ryhmän ry-hmäyttämiseen sekä vinkkejä omaan tuutorointiin. Se sisältää myös erilaisia toimintatapoja ryhmäyttämiseen, ryhmän hallintaan ja dynamiikan kehit-tämiseen sekä tukemiseen liittyviä keinoja. Pyrimme saamaan käsikirjan osaksi jokaisen tuutorin "tuutoruraa".

Käsikirjan avulla helpotetaan myös tuutoroinnin markkinointia sekä rekry-tointia. Sen avulla pystyy vastaamaan helposti ja konkreettisesti opiskelijan kysymyksiin "Mitä tuutori tekee?" ja "Miksi tuutorointia on tehdään?".

Opiskelijakunnan hallituksen jäsenet ovat vain opiskelijoita ja toimivat tässä luottamustoimessa opiskeluiden ohella. Näin ollen on ymmärrettävää, että heillä ei aina ole välttämättä aikaa sekä voimavaroja tehdä niin sanotusti ylimääräistä työtä arkipäiväisen hallitustoiminnan lisäksi. Lisäksi opiskelijat toimivat tässä luottamustehtävässä yleensä vain yhden vuoden eivätkä tämän

vuoksi näe tuutoroinnin kehitystä kokonaisvaltaisesti. Juuri näistä syistä hallituslaiset eivät ehdi panostaa jatkuvaan kehittämiseen tai eivät aina ymmärrä sen merkitystä, vaikka se onkin tärkeä osa opiskelijakunnan toimintaa.

Opinnäytetyömme tulee auttaamaan opiskelijakuntaa vertaistuutoroinnin jatkuvuudesta ja sen kehittymistä.

4.2 Toimenpide

Tuotos kehittämistyöstä on opiskelijakunta Kaakolle jäävä käsikirja, joka kantaa nimeään Turvallinen tuutori – Vertaistuutorin käsikirja. Idea kehittämistyön tuotoksesta syntyi meidän ja opinnäytetyömme tilaajan kanssa käydyssä keskustelussa ennen opinnäytetyöprosessia. Keskustelimme myös yhdessä niistä kehittämisen kohteista, joihin opiskelijakunta Kaakko halusi meidän puuttuvan. Keskusteluissa ilmenikin vertaistuutoroinnissa olevien toimintamallien eriarvoisuus ja opiskelijakunta Kaakko totesi, että heiltä uupuu laadukkaan vertaistuutoroinnin malli.

Opiskelijakunta Kaakko ehdotti meitä tekemään myös tekemään opinnäytetyön tuotokseksi vertaistuutoroinnin käsikirjan, sillä he näkivät sen tukevan vertaistuutorointia. Käsikirja toimisi vertaistuutorin tukena tuutoritoiminnan ajan sekä samalla se olisi selkeä vertaistuutoroinnin markkinoinnin väline. Lisäksi opiskelijakunta Kaakko oli huomannut, että muillakin opiskelijakunnilla sellainen on ja heiltä se vielä uupui.

Sisällössä halusimme painottaa teoriaan, sillä koemme sen olevan tärkeä osa vertaistuutorointia, jotta tuutorointi olisi onnistunutta. Halusimme asiasisällön olevan mahdollisimman helppolukuista. Tärkeänä osana oppaassa näyttelee uuden opiskelijan turvallinen opiskelun aloittaminen uudessa ammattikorkeakoulussa, josta myös keksimme nimen ”Turvallinen tuutori”.

Lähdimme siitä lähtökohdasta, että käsikirjan ilme tulee olla modernin näköinen ja näin ollen emme tyytyneet pelkkään Word -tiedoston laatimiseen. Käsikirjan ilme määräytyi suurimmalta osin opiskelijakunta Kaakon graafisen ilmeen mukaan. Käytimme kirjaintyyppinä ja värimaailmana opiskelijakunnan

graafisen ohjeistuksen mukaisia värejä ja kirjaintyyppiä. Olemme myös huomioineet oppaassa esiintyvien lentävien lennokkien, Kaakkolennokkien, lukumäärän jokaisella sivulla, sekä sen että myöskin ne noudattavat graafista ohjeistusta. Näin ollen varmistamme myös sen, että käsikirja on yhtenäinen muun opiskelijakunnan ilmeen kanssa.

4.3 Kehittämismenetelmät

Käytimme opinnäytetuotoksen tekemisen tukena kvalitatiivista kyselyä, joka oli suunnattu vuonna 2017 keväällä Xamkissa koulutetuille vertaistutoreille. Kvalitatiivisella tutkimuksella tarkoitetaan laadullista tutkimusta, jonka avulla pyritään löytämään ja ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä syvällisesti. Poiketen määrällisestä eli kvantitatiivisesta tutkimuksesta laadullisessa tutkimuksessa ei pyritä lukuihin vaan sanoihin ja lauseisiin. Laadullisessa tutkimuksessa tavoitteena on kuvata, tulkita ja ymmärtää tutkittavaa ilmiötä. (Kananen 2014, 18.)

Valitsimme kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän, sillä näimme sen tukevan parhaiten sitä, miten selvitämme Xamkin vertaistutoroinnin nykytilanteen. Kvalitatiivisen tutkimuksen kautta pystymme parhaiten selvittämään vertaistutoroinnin laadullisen nykytilanteen. Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää vertaistutorointia kaikilla Xamkin kampuksilla tasa-arvoiseksi, joten näimme kampuskohtaiset kysymysten toimivan hyvänä menetelmänä.

Laadimme Google Forms -palveluun kyselyn vertaistutoreille. Loimme jokaiselle kampukselle oman kyselylomakkeen, sillä tämä helpotti vastausten keräystä, analysointia ja käsittelyä. Lisäksi pystyimme helpommin tarttumaan kampuskohtaisiin epäkohtiin, joita kyselyn kautta ilmeni. Laadullisessa kyselyssä vastaukset helpottivat meitä myös täydentämään vertaistutoroinnissa kehittämistä vaille olevia kohteita käsikirjaan.

5 KEHITTÄMISTYÖN ETENEMINEN

5.1 Kehittämistyön aloittaminen

Saavuttaaksemme kehitystyön tavoitteen tuli meidän ensiksi kartoittaa tuutoroinnin nykytilanne eli se, mikä on opiskelijakunnan vertaistuutoroinnin nykytilanne. Olemme kumpikin olleet opiskelijakunnan toiminnassa aktiivisesti mukana, jonka kautta olemme päässeet seuraamaan Xamkin tuutoroinnin alkuvaiheita hyvinkin läheltä.

Keskustelimme opiskelijakunnassa toimineita vertaistuutoroinnin parissa työskennelleitä työntekijöitä ja kartoitimme heiltä myös tämänhetkistä tilannetta. Alkuperäinen tarkoitus oli haastatella opiskelijakunnan ohjauksen ja tuutoroinnin asiantuntiaa, mutta pitkään jatkuneiden henkilövaihdosten myötä tämä jäi toteuttamatta. Onneksemme toinen meistä toimi 2017 kesän ohjauksen ja tuutoroinnin asiantuntijan sijaisena, jolloin hän pääsi kartoittamaan tuutoroinnin nykytilanteen työntekijän roolista. Työskennellessään opiskelijakunnassa toinen meistä pääsi näkemään tuutoreiden nykytilanteen niin tuutoreiden kuin opiskelijavastaavien näkökulmasta.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan tarkoituksemme oli lähteä luomaan Xamkille omaa vertaistuutoroinnin kehittämissuunnitelmaa. Opinnäytetyöprosessin aikana huomasimme, että kehittämissuunnitelman luominen olisi tässä vaiheessa hyödytöntä, kun Xamkissa vertaistuutoroinnin vakaata tilaa ei vielä ole saavutettu. Lisäksi henkilövaihdokset opiskelijakunnan työntekijöissä vaikuttivat siihen, että opiskelijakunta Kaakko ei ole missään vaiheessa vielä ehtinyt määrittelemään varsinaisia tavoitteita vakaalle vertaistuutoroinnille. Myös kyselyn tulosten perusteella vertaistuutoroinnin tämänhetkinen tilanne on, että nyt on tärkeämpää pyrkiä juurruttamaan toiminta, ennen kuin sitä aletaan jatkokehittämään. Näin ollen päädyimme pelkkään käsikirjaan.

Käytimme vertaistuutorin käsikirjaa luodessa apuna muiden ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien vertaistuutoreiden käsikirjoja, sillä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoululla ei vielä ennestään ollut vastaavaa käsikirjaa vertaistuutoroinnille. Olimme myös kuulleet muilta ammattikorkeakoulujen opiskelijakunnilta, että vastaavanlaisesta käsikirjasta on hyötyä vertaistuutoroinnissa. Muiden, jo olemassa olevien, käsikirjojen kautta lähdimme

luomaan raameja omalle vertaistutorin käsikirjallemme. Suurin apu oli Haaga-Helia ammattikorkeakoulun, Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan (HUMAKO), Metropolian ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan (METKA) sekä Lukiolaisten liiton tutorin käsikirjoista (Lindroos, 2013; Hannonen, 2010; Hakala, 2013; Vanninen & Nieminen, 2016).

5.2 Kysely vertaistutoreille

Luomamme kyselyn kautta aloimme hahmottelemaan käsikirjan sisältöä vertaistutorointia kehittävästä näkökulmasta. Poimimme erilaisia kohtia myös oppaaseen suoraan, jotka koimme olevan merkittäviä sen sisällön kannalta. Pyrimme käsikirjan kautta vahvistamaan niitä aihealueita, jotka koettii hyödyllisiksi oppia vertaistutoroinnin kannalta.

Kartoitimme Xamkin vertaistutoroinnin nykytilannetta kyselyn avulla, joka jaettiin kaikille vuoden 2017 aikana toimineille vertaistutoreille. Kyselyssä käytettiin Google Formsia ja linkki lomakkeeseen jaettiin Facebook -ryhmien kautta. Kyselyyn vastasi 145 tuutorista 36 kappaletta eli noin 25 %. Vastaajista noin 16,7 % oli Kotkan kampukselta, noin 36,1 % Kouvolan kampukselta, noin 58,3 % Mikkelin kampukselta ja noin 16,7 % Savonlinnan kampukselta. Läheskään jokaiselta koulutusalueelta emme saaneet vastauksia.

Tulosten analysoinnissa on otettava huomioon, että nämä 25 % vastanneista vertaistutoreista ei anna täydellistä kokonaiskuvaa tutoroinnin nykytilanteesta. Lisäksi näissä Facebook -ryhmissä on ollut mukana vanhoja tutoreita eli ennen vuotta 2017 koulutettuja vertaistutoreita ja osa heistä on vastannut myös kyselyyn. Tämä vaikuttaa kyselyn tuloksiin siten, että he eivät ole esimerkiksi käyneet vuonna 2017 järjestettyä tuutorikoulutusta. Kysely oli kuitenkin tarkoitettu pääsääntöisesti vuonna 2017 koulutettuja vertaistutoreita, jotta pystymme kehittämään Xamkin vertaistutorointia. Tämän vuoksi kyselyn tulokset eivät ole täysin varteenotettavia.

5.2.1 Kotka

Kotkan kampukselta vastasi 6 ihmistä, neljästä eri koulutuksesta (sosionomi, ensihoito, tieto- ja viestintäteknikka sekä sairaanhoito). Ainakin yksi kyselyyn vastaajista oli vanha vertaistuutori, joka on käynyt vertaistuutorkoulutuksen ennen vuotta 2017. Opiskelijat olivat hakeneet vertaistuutoriksi, koska sen kautta tapaa uusia ihmisiä ja opiskelijalla itsellään on halu auttaa uusia opiskelijoita tutustumaan uuteen oppimisympäristöön. Osa motivoi hakea vertaistuutoriksi, sillä omat vertaistuutorit olivat olleet niin ihania ja kannustavia. Toisia taas motivoi hakea vertaistuutoriksi siksi, koska haluttiin tehdä tuutorointia paremmin kuin omat vertaistuutorit. Hakuprosessi vertaistuutoriksi pääsyksi oli koettu monella eri tapaa, yksi kolmaosasta koki sen menneen hyvin, yksi kolmaosasta koki hakuprosessin menneen huonosti ja yksi kolmaosasta ei osannut sanoa mielipidettään. Hakuprosessi oli koettu turhaksi, sillä kaikki hakijat olivat kuitenkin päässeet vertaistuutoreiksi.

Vertaistuutorkoulutus oli vastannut noin yhden kolmaosan odotuksia. Puolet eivät osanneet sanoa mielipidettä ja yhden kuudesosan mielestä koulutus ei vastannut odotuksia. Koulutuksessa koettiin hyödylliseksi se, kun sai tutustua muihin vertaistuutoreihin, opittiin tuntemaan oppilaitoksessa olevaa tukiverkostoa sekä järjestelmiä. Myös vuorovaikutustaitojen, kommunikaation ja vastuunottamisen taitojen oppiminen koettiin hyödylliseksi. Kotkan kampuksen vertaistuutorkoulutuksesta puuttui kyselyyn vastanneiden vertaistuutoreiden mielestä tapahtuman järjestämisen harjoittelua, kunnolliset lähipäivät sekä yhteistyö muiden alojen tuutoreiden kanssa. Vertaistuutorkoulutuksen järjestelyt herättivät myös mielipiteitä laidasta laitaan; puolet vastaajista vastasivat sen menneen ihan hyvin, yksi kuudesosa vastasi hyvin, yksi kuudesosa todella huonosti ja yksi kuudesosa ei osannut sanoa mielipidettä. Avoimeen kysymykseen vertaistuutorkoulutuksen kehittämiseen liittyen oltiin ehdotettu, että voisiko koulutuksia olla useammin kuin kerran vuodessa. Vertaistuutoreita pitäisi olla esimerkiksi sosiaali- ja terveysalalla enemmän, koska harjoitteluiden aikana vertaistuutoreita ei ole tarpeeksi paljon yhtä aikaa toiminnassa. Lisäksi koettiin, että nykyisellä järjestelyllä uusien vertaistuutoreiden rekrytointi on todella vaikeaa.

Seuraavat kysymykset liittyivät orientaatioviikkoon. Työmäärä orientaatioviikolla on koettu sopivaksi, kun taas työnjako vertaistutorryhmässä ei ole ollut kaikilla tasavertaista. Yhteistyö oman alan opiskeijavastaavan kanssa on ollut loistavaa tai se on mennyt ihan hyvin. Avoimissa vastauksissa kerrottiin, että orientaatioviikolla oman alan sisäinen yhteistyö oli osalla toiminut hyvin.

Vertaistutorit olivat kokeneet, että he olivat päässeet hyödyntämään opittua osaamistaan itse toiminnan aikana. Puolet vastanneista olivat kertoneet, että eivät olleet saaneet opiskelijakunnalta tukea vertaistutorointiin liittyen. Tukea oltaisiin tarvittu muun muassa pääsykokeiden organisoinnissa, tiedon välityksessä sekä tärkeiden päivämäärien muistutuksessa. Toinen puolisko vastaajista oli joko kokenut saavansa tukea, kokenut joskus saavansa tukea tai eivät osanneet sanoa mielipidettään.

Vertaistutorointi on antanut vastaajille uusia ystäviä, auttamisen iloa, rohkeutta, lisäkokemusta johtajuuteen sekä vastuun ottamiseen ja tietenkin opintopisteitä. Lähes kaikki vastaajista eivät ole vertaistutoroinnin vienneen liikaa vapaa-ajastaan tai syövän muita voimavaroja. Vastaajat ovat kokeneet saavansa tarpeeksi vastuuta vertaistutorina.

Vertaistutorin rooli Xamkissa koetaan tärkeänä uusien opiskelijoiden opintojen aloittamisessa ja ryhmäytymisessä. Heidän koetaan tukevan opettajien työtä sekä vertaistutorit nähdään kokemusasiantuntijoida opiskelusta Xamkissa. Joskus myös koetaan, että kaikki tieto ei tule vertaistutoreille asti, jolloin jotkut tehtävät saattavat jäädä tekemättä.

Osa Kotkan vastaajista haluaisi, että olisi yhteistä tekemistä muiden kampuksen vertaistutoroiden kanssa. Heistä olisi kiinnostavaa tutustua muihin saman alan tuutoreihin, nähdä muiden vertaistutorryhmien toimintatapoja sekä vaihdella ajatuksia tuutorointiin liittyen. Yksi vastaajista ei osannut sanoa, haluaisiko hän välttämättä mitään yhteistä tekemistä muiden kampusten vertaistutoreiden kanssa. Hän kokee, että tärkeintä olisi saada koko Xamkin tasolla jokin yhteinen tavoite ja yhteenpuhaltamisen tahto päälle vertaistutorointiin liittyen. Muutama vastaajista taas kokee, että mitään yhteistä tekemistä kampusten välillä ei tarvita, sillä jo oman kampuksen sisällä tekemistä on liian vähän tai sitä on vaikea järjestää.

Vastaajat kokevat, että unelmien vertaistuutori on avulias, läsnä oleva, helposti lähestyttävä, kannustava sekä osaa etsiä vastauksia kysymyksiin.

5.2.2 Kouvola

Kouvolan kampukselta vastasi 13 ihmistä, neljästä eri koulutuksesta (trade-nomi, artenomi, muotoilija ja terveydenhoitaja). Ainakin muutama kyselyyn vastaajista oli vanha vertaistuutori, joka on käynyt vertaistuutorkoulutuksen ennen vuotta 2017. Kyselyyn vastaajat kertoivat hakeneensa vertaistuutoriksi, koska oli kiinnostusta auttaa muita ihmisiä sekä tutustua uusiin ihmisiin. Heillä oli myös halua halua parantaa vertaistuutortoimintaa ja osalla oli paine hakea vertaistuutoriksi, koska kukaan muu omalta alalta ei hakenut. Myös omat tutorit olivat motivoineet osaa hakemaan. Hakuprosessi oli noin 77 % mielestä toteutettu hyvin. Valintaprosessia pidettiin toimivana ja itse haastattelua kuvailtiin rentona tilaisuutena, jossa ujompikin persoona koki itsensä tervetulleeksi.

Kouvolan kampuksen vertaistuutorkoulutuksen hakuprosessin/haastattelun aikana oltaisiin haluttu enemmän painotusta vastuullisuuteen ja siihen, onko opiskelija todellisuudessa valmis käyttämään vapaa-aikaansa vertaistuutorointiin. Osan mielestä oli outoa pitää haastatteluja, vaikka kaikki valittiin vertaistuutoreiksi.

Vastaajista 70 % kertoi vertaistuutorkoulutuksen vastanneet odotuksia. Koulutuksessa hyödyllisintä olivat erilaiset käytännön harjoitukset, joita oltaisiin toivottu enemmän.

Osa koki vertaistuutorin tehtävien ja roolin merkityksen tulleen selkeästi esille, kun taas osa oli kokenut näiden osioiden jääneen todella pintapuoliseksi. Erilaisten ihmistyyppien kanssa työskentely sekä ryhmän ohjaaminen olivat olleet hyödyllisiä taitoja oppia. Selkeästi hyödyllisintä koulutuksessa oli kampuksen muihin vertaistuutoreihin tutustuminen, joka oli helpottanut itse tuutor-toimintaa. Koulutuksen aikataulut oli vastaajien mielestä huono sekä tiedonkulku puutteellista. Jotkut vastaajista olisivat kaivanneet enemmän vanhempien vertaistuutoreiden läsnäoloa ja ajatustenvaihtoa.

Lähes kaikki kyselyyn vastanneista vertaistuuutoreista olivat kokeneet työmääränsä orientaatioviikolla sopivaksi. Myös työnjako omassa tuutorryhmässä oltiin koettu tasavertaiseksi noin 77 % mielestä. Yhteistyö oman alan opiskelijavastaavan kanssa herätti mielipiteitä suuntaan jos toiseen. Hieman yli puolet vastaajista totesivat yhteistyön sujuneen joko loistavasti tai hyvin, noin 30 % vastaajista kertoivat sen sujuneen ihan hyvin ja loput kertoivat ettei yhteistyötä ollut ollenkaan. Avoimissa vastauksissa kerrottiin, että orientaatioviikon aikana kaikki sujui melko hyvin. Ne ryhmät, joissa oli vähemmän vertaistuuutoreita olivat todella kiireisiä ja tekemistä riitti. Heidän oli taas helppo organisoida orientaatioviikkoa ja opiskelijavastaavat tekivät innokkaasti yhteistyötä heidän kanssaan. Vertaistuuutorien ideoita otettiin huomioon ja opiskelijavastaavat tuntuivat ymmärtävän vertaistuuutorien merkityksen, mikä tuntui itse vertaistuuutorien mielestä hyvältä. Isommissa vertaistuuutorryhmissä tekemistä ei välttämättä ollut tarpeeksi kaikille, jolloin osasta vertaistuuutoreista tuli passiivisia jo orientaatioviikon aikana. Jotkut vertaistuuutorit kokivat, että olisi saanut olla enemmänkin tekemistä heille.

Noin puolet Kouvolan kyselyyn vastaajista kokivat, että he pääsivät joskus hyödyntämään vertaistuuutorikoulutuksessa opittua osaamista. Lopuista kyselyyn vastanneista suurin osa oli päässyt hyödyntämään opittua osaamistaan ja loput eivät osanneet kertoa mielipidettään. Kun kysyimme vertaistuuutoreilta, ovatko he saaneet tarpeeksi tukea opiskelijakunnalta vertaistuuutorointiin liittyen, eivät noin puolet vastaajista osanneet kertoa mielipidettään. Lopuista vastaajista muutama vastasi joskus ja loput vastasivat kyllä. Kyselyyn vastanneet kertoivat, että opiskelijakunta on auttanut ja neuvonut heitä silloin kun on apua tarvinnut. Yksi vastaajista toivoi, että opiskelijakunnalla olisi näkyvämpi rooli vertaistuuutoroinnin koordinoimisessa. Lisäksi hän totesi, että vertaistuuutorointi tarvitsisi jokaisella kampuksella jonkinlaisen "johtajan". Se ei saisi olla kuitenkaan kukaan vertaistuuutori vaan joku ulkopuolinen auktoriteetti. Vastaaja ajatteli, että sillä saataisiin kampuksen eri alojen tuutorikäytännöt ehkä yhdenmukaiseksi.

Kyselyyn vastanneille vertaistuuutorointi on antanut uusia ystäviä, uusia suhteita ja intoa lähteä muuhunkin aktiivitoimintaan. Vertaistuuutoroinnin kautta

opiskelijat ovat oppineet myös järjestelmällisyyttä, saaneet rohkeutta sosiaalisiin tilanteisiin sekä esiintymiseen. Valtaosa ei ole kokenut vertaistutoroinnin vieneen liikaa aikaa vapaa-ajastaan tai syövän muita voimavaroja. Lisäksi lähes kaikki ovat kokeneet saaneensa tarpeeksi vastuuta vertaistutorina. Yksi vastaajista kuitenkin totesi, että vastuullisia tehtäviä ei ole riittävästi kaikille.

Kouvolan vertaistutorit kokivat vertaistutorin roolin Xamkissa erittäin tärkeänä erityisesti uusien opiskelijoiden opintojen alkuvaiheessa, sillä heidän täytyy tuntea olonsa tervetulleeksi tullessaan opiskelemaan Xamkiin ja saada tukea erilaisissa asioissa. Vertaistutorit helpottavat opettajien työtä sekä auttavat joskus myös oppilaitoksen ulkopuolisissa asioissa. Erään vastaajan mielestä vertaistutorit saisivat olla isommassakin roolissa Xamkissa.

Kysymys muiden kampusten vertaistutorien kanssa järjestetystä yhteisestä tekemisestä herätti kommenttia puolin ja toisin. Osan mielestä se ei juurikaan vaikuttaisi itse vertaistutoritoimintaan. Yksi vastaajista kommentoi näin: "Tuutorointi toteutetaan eri kampuksilla kuitenkin hieman eri tavoin. Toki joillakin kampuksilla tuutorointi on erittäin huonossa jamassa, mutta en usko että muiden tuutoreiden kuunteleminen parantaisi heidän motivaatiotaan".

Valtaosa kuitenkin toivoisi, että yhteistä tekemistä muiden kampusten vertaistutorien kanssa voisi olla. Vertaistutoriryhmistä löytyy samanhenkisiä persoonia sekä yhteisiä tavoitteita toimintaan liittyen oli kampuksena mikä tahansa. Tapaamisen toivottaisiin olevan sellainen, missä oikeasti tutustuu uusiin ihmisiin, voisi vaihdella ajatuksia vertaistutorointiin liittyen. Vastaajat kuitenkin luulevat, että välimatkojen sekä liian suuren massan saaminen yhteen paikkaan yhtä aikaa voivat tuottaa ongelmia.

Vastaajat kuvailevat unelmien vertaistutoria helposti lähestyttäväksi, luottamusta herättäväksi, avuliaaksi, rennoksi, heittäytyväksi ja hauskaksi, mutta kuitenkin asiallinen kun tilanne sitä vaatii. Hänen täytyy myös olla perillä oppilaitoksen ajankohtaisista asioista sekä halua selvittää asioita. Unelmien vertaistutori etenee omissa opinnoissaan, on hyvä esimerkki uusille opiskelijoille, ei juoruile tai puhu pahaa muista sekä kantaa aina kortensa kekoon.

5.2.3 Mikkeli

Mikkelin kampukselta vastasi 21 ihmistä, kahdeksasta eri koulutuksesta (ympäristöteknologia, sähkö- ja automaatiotekniikka, yhteisöpedagogi, sosionomi, sairaanhoitaja, restonomi, liiketalouden tradenomi sekä metsätalous). Vastausten perusteella kaikki vastaajat ovat vuonna 2017 koulutettuja vertaistuu-toreita. Kyselyyn vastanneista suurinta osaa aiempi kokemusta tuutoroinnista innosti hakemaan Xamkissakin vertaistuutoriksi. Myös omat vertaistuutorit, uusiin ihmisiin tutustuminen ja halu auttaa uusia opiskelijoita olivat monella syitä hakea vertaistuutoriksi. Toiminnasta haluttiin myös uusia kokemuksia sekä taitoja itsensä kehittämiseen. Hakuprosessi oli lähes kaikkien mielestä toteutettu hyvin. Se koettiin selkeäksi ja toimivaksi, ehkä jopa hiukan jännittäväksi. Osa totesi kaikkien alansa hakijoiden päässeen vertaistuutoriksi, mutta sitä ei ihmetelty. Erään vastaajan mielestä haastattelutilanne oli epätasa-arvoinen, sillä siinä suosittiin itseään esille tuovia persoonia. Oli myös outoa, että jos et sairastelun vuoksi päässyt ollenkaan haastatteluihin, ei sinulle annettu toista mahdollisuutta haastatteluihin.

Vastaajista noin 80 % oli kokenut vertaistuu-torkoulutuksen vastanneen odo-tuksia. Koulutuksessa hyödyllisintä oli vastaajien mielestä käytännön harjoitukset, luennot ryhmäytymisestä sekä erilaisten ihmistyyppien tunnistaminen ja heidän kanssaan työskentely. Koulutuksen intensiivisyys ja selkeys saivat kiitoksia ja erilaisten case-tilanteiden avulla koulutuksesta jäi paljon käteen. Kyselyyn vastanneet vertaistuutorit kuitenkin kaipasivat yhteisöllisyyttä sekä muiden alojen vertaistuu-toreihin tutustumista. Edellisten vertaistuu-toreiden ko-kemuksia olisi ollut mukava kuulla, vertaistuu-torin roolia selkeyttää sekä esiin-tymistaitoja harjotella lisää. Yksi vastaaja oli myös kokenut, että koulutuksesta ei ollut mitään hyötyä itse vertaistuu-torointiin.

Orientaatioviikon työmäärä oli lähes kaikkien mielestä sopiva. Muutama olisi kaivannut enemmän tekemistä ja yksi vastaajista koki tekemistä olevan hie-man liikaa. Mikkelin vastaajista noin 67 % koki työnjaon omassa tuutorryh-mässään olevan tasavertainen, kun taas loput kokivat työmäärän olevan epä-tasa-arvoista. Yhteistyö oman alan opiskelijavastaavan kanssa sujui lähes kaikkien mielestä joko loistavasti tai hyvin, muutaman mielestä ihan hyvin.

Vertaistuutorit kokivat, että aikataulutus ja kaikki etukäteen suunniteltu onnistui orientaatioviikolla.

Noin 62 % Mikkelin vastaajista koki päässeensä hyödyntämään koulutuksessa opittua osaamistaan itse toiminnan aikana. Lopuista vastaajista suurin osa vastasi joskus, yksi ei ja kaksi ei osannut sanoa mielipidettään. Kun kysymme, ovatko vertaistuutorit saaneet opiskelijakunnalta tukea vertaistuutorointiin liittyen, noin 43 % vastaajista eivät osanneet sanoa mielipidettään. Noin 38% oli kokenut saavansa tukea ja loput olivat joskus kokeneet. Kyselyyn osallistuneet vertaistuutorit ovat kokeneet saavansa opiskelijakunnalta vastauksia kysymyksiin, keskusteluapua sekä neuvontaa.

Vertaistuutorointi on antanut Mikkelin kyselyyn vastanneille tilaisuuksia tutustua uusiin ihmisiin ja uusia näkemyksiä ihmisten kohtaamiseen. Toiminta on antanut joillekin myös itsevarmuutta esiintymiseen, ohjauskokemusta sekä taitoja toimia erilaisten ihmisten kanssa. Noin 57 % ei ole kokenut vertaistuutoroinnin vievän liikaa vapaa-ajastaan tai syövän muita voimavaroja. Noin 38% vastasi joskus ja loput eivät osanneet sanoa mielipidettään. Suurin osa kokee saaneensa tarpeeksi vastuuta toiminnan aikana. Varsinkin vastuutuutorit kertoivat vastuuta olleen oman tuutorryhmän johtamisen ja organisointiin liittyen. Vastaajat kokevat myös vastuutuutorikäytännön olevan hyvä, jolloin joku on niin sanotusti perillä kaikesta ja vetää ryhmän toimintaa. Yksi kyselyyn vastanneista kertoi, että isommassa tuutorryhmässä vastuuta on helppo jakaa kaikkien kesken. Myös Mikkelin vertaistuutorit kokevat vertaistuutorin roolin Xamkissa erittäin tärkeäksi. Vertaistuutorin rooli etenkin orientaatioviikolla on tärkeä uusien opiskelijoiden sopeutumisen ja ryhmäyttämisen kannalta. "Tehtävä ryhmäytyminen alussa, joka sitoo random ihmiset ryhmäksi, joka taa-sen kannustaisi yksilöitä pysymään kelkassa", vastasi yksi vertaistuutori. Vastaajat myös kokevat vertaistuutoreiden olevan henkilöitä, jotka saavat vastuuta ja että heidän työ on arvokasta.

Suurin osa vastaajista ei näe sen suuremmalle yhteistyölle muiden kampusten vertaistuutoreiden kanssa mitään tarvetta. Osaa kiinnostaa yhteisten kokemusten jako esimerkiksi orientaatioviikosta, ideoiden vaihtelua ja ehkä sitä kautta osallistumista ristiin toisten kampuskaupunkien tapahtumiin.

Unelmien vertaistutoria kuvaillaan muun muassa helposti lähestyttäväksi, vastuulliseksi, kannustavaksi, ahkeraksi sekä avuliaaksi. Hän ei lopeta tuutorointia heti orientaatioviikon jälkeen ja ottaa kaikki huomioon omina itseinään.

5.2.4 Savonlinna

Savonlinnan kampukselta vastasi 6 ihmistä, kahdesta eri koulutuksesta (jalaterapeutti ja fysioterapeutti). Vastausten perusteella kaikki vastaajat ovat vuonna 2017 koulutettuja vertaistutoreita. Omat tuutorit olivat motivoineet vastaajia hakemaan vertaistutoriksi sekä osalla oli aiempaa kokemusta tuutoroinnista. Lähes kaikilla oli myös halu päästä auttamaan ja tutustumaan uusiin opiskelijoihin sekä helpot opintopisteet houkuttelivat myös hakemaan toimintaan mukaan. Hakuprosessi oli toteutettu kaikkien mielestä hyvin. Itse haastattelut oli järjestetty hyvin eikä tilanne ollut liian jännittävä.

Itse koulutus oli vastannut kaikkien kyselyyn vastanneiden odotuksia. Koulutuksessa hyödyllisintä oli ryhmäytyminen muiden vertaistutorien kanssa sekä hyvän yhteishengen luominen kaikkien kampuksen vertaistutorien välille. Uusien opiskelijoiden ryhmäyttämisen opettelu sekä asioiden läpikäynti case -tilanteiden avulla saivat erityiskiitokset. Joskus informaation kulku olisi voinut olla selkeämpää. Kokonaisuudessaan vastaajat kokivat, että koulutus oli järjestetty hyvin.

Orientaatioviikon työmäärä oltiin Savonlinnassa koettu sopivaksi. Muutama oli todennut, että tekemistä olisi voinut olla hieman enemmän. Työnjako omassa vertaistutorryhmässä oli koettu tasaiseksi muutamaa vastausta lukuun ottamatta. Myös yhteistyö oman alan opiskelijavastaavan kanssa oli sujunut joko loistavasti tai hyvin. Kaikki vastanneet olivat päässeet hyödyntämään koulutuksessa opittua osaamistaan.

Onnistumisen tunteita tuli muun muassa uusien opiskelijoiden ryhmäyttämisen osalta. Lähes kaikki ovat kokeneet saaneensa tarpeeksi tukea opiskelijakunnalta vertaistutorointiin liittyen. Opiskelijakunta on muun muassa auttanut, ohjeistanut ja muistuttanut tärkeistä asioista. Eräs kertoi, että hän on ollut yleensä yhteydessä omaan opettajaan eikä niinkään opiskelijakuntaan.

Vertaistuutorointi on antanut Savonlinnan kyselyyn vastanneille kokemusta ryhmän ohjauksesta, uusia kavereita sekä kokemusta esiintymiseen. Kyselyyn vastanneista vertaistuutoreista lähes kukaan ei ole kokenut vertaistuutoroinnin vievän liikaa vapaa-ajastan tai syövän muita voimavaroja. Lisäksi kaikki ovat kokeneet saavansa tarpeeksi vastuuta vertaistuutorina.

Vertaistuutorin rooli Xamkissa nähdään myös Savonlinnassa tärkeänä. Uudet opiskelijat kysyvät usein mieltään askarruttavia kysymyksiä juurikin omalta vertaistuutoriltaan, joka kertoo ne juurikin opiskelijoiden näkökulmasta. Myös uusien opiskelijoiden ryhmäyttämisen ja uuteen kaupunkiin tutustumisen kannalta vertaistuutorin rooli on erittäin tärkeä. Muiden kampusten välisestä yhteisestä tekemisestä oltiin hieman kiinnostuneita. Mitään suurta tarvetta tälle ei nähdä tai sitä ei olla osattu kaivata. Jos tällaista yhteistä tekemistä kuitenkin järjestetään, ovat Savonlinnan kampuksen vertaistuutorit ainakin tämän kyselyn mukaan lähdössä mielellään mukaan.

Unelmien vertaistuutoria kuvaillaan vastuulliseksi, ystävälliseksi ja helposti lähestyttäväksi. Hän on myös lähes aina käytettävissä, aina valmis auttamaan, asiantunteva ja lojaali henkilö

5.3 Kyselyn yhteenveto

Kyselyn tuloksissa ilmeni, että opiskelijat olivat hakeneet vertaistuutoriksi, koska halusivat tutustua uusiin ihmisiin, auttaa uusia opiskelijoita sekä mahdollisesti kehittää tuutorointia. Erityisten montaa kyselyyn vastaajaa motivoivat hakemaan omat vertaistuutorit joko siksi, että he olivat olleet niin loistavia tai siksi, että opiskelijat halusivat tehdä tuutorointia paremmin kuin heidän vertaistuutorinsa. Erityisesti Mikkelin kampuksen vastaajista nousi esille opiskelijoiden aiempi kokemus tuutoroinnista tai vastaavanlaisesta toiminnasta.

Hakuprosessi oli herättänyt ristiriitaisia tuntemuksia vastaajissa. Suurin osa koki sen toimivaksi, kun taas osa erittäin turhaksi. Joka kampukselta nousi

esille se, kuinka joiltakin aloilta olivat kaikki halukkaat päässeet vertaistuttureiksi. Tämä oli osaa vastaajista turhauttanut, sillä siinä tapauksessahan haastattelut ovat olleet aivan turha käytänne.

Osa kyselyyn vastanneista koki tuutoroinnin työmäärän sopivaksi. Kuitenkin isommissa ryhmissä ilmenevä sosiaalinen laiskottelu on yleistä ja se esiintyi useassa vastauksessa. Vastuiden jako on ollut tuutoreiden mielestä helppoa ja osa vastaajista koki saaneensa jopa liian vähän vastuuta.

Tuutorit toivoivat saavansa lisää tukea niin opettajilta kuin opiskelijakunnalta. He eivät kokeneet saavansa tarpeeksi arvostusta työhönsä. Lisäksi osa vastaajista ei tiennyt mihin asioihin he saavat tukea opiskelijakunnalta, sillä jotkut vastaajista olisi toivonut lisää tukea valintakokeiden järjestämisessä vaikka tuki tähän olisi tullut pyytää opettajilta. Yhteistyötä ohjaavan opettajan kanssa toimi todella monella tapaa eri kampuksilla. Joissain koulutusaloilla yhteistyö oli mutkatonta, kun taas jollain koulutusallalla sitä ei ollut lainkaan tai se ei toiminut. Vastausten perusteella myös jotkin tiedotukselliset asiat eivät olleet tavoittaneet kaikkia ja jotkut kokivat saaneen tarpeeksi tiedotusta, näin ollen opiskelijakunnan tulisi jatkossa kiinnittää huomiota tiedotuksen tasapuolisuuteen.

Vertaistuutorit kokivat saaneensa monia hyödyllisiä taitoja tuutoroinnin myötä. Koulutuksessa tuutorit kertoivat oppineensa erilaisia keinoja käsitellä ryhmää. Tuutoroinnin kautta vertaistuutorit kokivat heidän itsevarmuuden sosiaalisissa tilanteissa kasvaneen, esiintymistaidot karttuivat, he saivat uusia tuttavuuksia ja jopa ystäviä, paljon hyödyllistä ohjauskokemusta sekä taitoa toimia erilaisten ihmisten kanssa.

Vertaistuuorkoulutus sai kuitenkin osakseen myös kritiikkiä. Informaatio viimeisimmästä koulutuksesta oli ollut huonoa ja sitä olisi voinut lisätä. Tuutorit kokivat, että he olisivat halunneet tukea vanhoilta vertaistuttureilta koulutuspäivissä. Osalle jäi koulutuksessa jopa epäselväksi tuutorin rooli. Vastaajien mielestä Kotkassa ja Kouvolassa järjestetyt koulutuspäivät olivat epäonnistuneet, sillä koulutuspäivät eivät olleet järjestelmällisiä kokonaisuuksia.

Kun kysyimme vertaistuutorin merkitystä Xamkissa, olivat poikkeuksetta kaikki vastanneet sen olevan erittäin tärkeä uuden opiskelijan kannalta. Vertaistuutori on todella iso osa opiskelijan integroitumista korkeakoulu yhteisöön. Tuutorit kokevat itsensä tärkeiksi ja arvokkaiksi, mutta eivät ole ihan varmoja kokevatko korkeakoulun henkilökunta samoin.

Vertaistuutorit eivät näe tällä hetkellä suurta tarvetta tutustua muiden kampusten vertaistuutoreihin. Vähiten halua oli Mikkelin kampuksen vertaistuutoreilla. Halua olisi lähinnä vaihtaa ajatuksia ja saada jonkinlaista vertaistukea omaan toimintaansa. Tarve tutustua muiden kampusten vertaistuutoreihin on ehkä lähinnä ollut sellainen tarve, jota ei ole ymmärretty kaivata. Valtaosa kyselyyn vastanneista tuutoreista oli sitä mieltä, että kunhan ensin saataisiin Xamk tasoinen yhteisöllisyys kuntoon, voidaan sen jälkeen alkaa pohtia tätä vertaistuutoreiden välistä yhteistä tekemistä.

Kyselyyn vastanneet määrittelevät unelmien tuutori on läsnäolevaksi, joka tietää vastaukset ja osaa etsiä ne tuutoroitavalle. Hän osaa olla hauska, mutta tarpeen tullen ottaa ohjat käsiinsä. On perillä oppilaitoksen ajankohtaisista asioista ja haluaa myös olla perillä niistä. Näyttää hyvää esimerkkiä uusille opiskelijoille ja kantaa kortensa kekoon eikä lopeta tuutorointia heti orientaatioviikon jälkeen. Huomioi jokaisen yksilönä.

Tuutoreiden vastauksista näkyi selkeästi opiskelijakunnassa tapahtunut henkilövaihdos, joka heijastui vastauksissa tuutoreiden huonovointisuutena. Vertaistuutorkoulutuksen laadun kärsiessä tuutorointikin oli heikompaa.

5.4 Kehittämistyön tuotos

Opinnäytetyöprosessin aikana pystyimme aloittamaan käsikirjan luonnin, sillä pystyimme luomaan raameja omalle käsikirjalle jo valmiina olevien vertaistuutoreiden käsikirjojen avulla. Tulosten analysoinnin myötä pyrimme täydentämään käsikirjan sisältöä vielä kohdistetummin kehittämään opiskelijakunta Kaakon tarpeita vastaaviksi. Poimimme muun muassa erilaisia hyviä nostoja, joita kyselyssä kävi ilmi.

Käsikirjan kokoamisen jälkeen esittelimme sen opiskelijakunnan ohjauksen ja tuutoroinnin asiantuntijalle kommentoitavaksi. Pienten stilististen korjausten sekä täydennysten jälkeen saimme käsikirja valmiiksi. Käsikirja on saatavana PDF-tiedostona opiskelijakunta Kaakolta pyydettäessä ja siitä painettiin vuoden 2018 tuutoreille myös paperinen A6 kokoinen vihko, helpottaakseen sen käyttöä arkipäivässä.

Esittelimme käsikirjan 2018 kevään vertaistuutorkoulutuksessa oleville vertaistuutoreille, jolloin toivomme heidän ottavan jo käsikirjan käyttöön. Toivomme myös, että käsikirjaa aletaan jatkossa käyttämään tukena vertaistutoroinnissa ja käsikirja tulisi olemaan osa vertaistutorin arkea. Kätevän kokonsa myötä tuutorin on helppo ottaa käsikirja mukaan ja se mahtuu kätevästi esimerkiksi taskuun.

Käsikirjaa on opiskelijakunnan yksinkertaista hyödyntää myös esimerkiksi jatkossa markkinoidessa vertaistutorointia. Jos uusi opiskelija kysyy, mitä vertaistutori tekee, pystyy opiskelijakunta Kaakko helposti käsikirjan kautta selittämään pääpiirteittäin vertaistutorin tehtävät. Opiskelijakunta pystyy hyödyntämään käsikirjaa myös sosiaalisessa mediassa tapahtuvassa markkinoinnissa laittamalla kuvia oppaista esimerkiksi heidän Facebook -sivuille.

Tarpeen tullen opiskelijakunta Kaakko pystyy kehittämään myös käsikirjaa ja jätämme opiskelijakunnalle muokattavan version tulevaisuutta ajatellen. Opiskelijakunta Kaakko voi tehdä oppaasta itselleen myös halutessaan englanninkielisen version käsikirjasta. Tämä mahdollistaa sen, että käsikirjaa pystyy käyttämään myös *International* tutorit. Muokattava versio mahdollistaa käsikirjan pitämisen ajan tasalla, sillä tekniset järjestelmät tai esimerkiksi opiskelijakunnan työntekijät saattavat aikojen saatossa vaihtua

6 TULOKSET JA POHDINTA

6.1 Tulokset

Opinnäytetyömme tavoitteena oli kehittää ja yhtenäistää Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun vertaistutorointia. Opinnäytetyöprosessi käynnistyi

keskustelemalla opinnäytetyön tilaajan, opiskelijakunta Kaakon, kanssa jossa kävi ilmi tarve yhtenäistää toiminta tasa-arvoisiksi eri kampuksilla. Opiskelijakunta Kaakko pyysi meitä tuottamaan opinnäytetyön tuotokseksi vertaistutorin käsikirjan, jonka avulla he uskoivat meidän pystyvän saavuttamaan kehittämisprosessimme tavoitteet.

Loimme kvalitatiivisen kyselyn vuonna 2017 keväällä koulutetuille vertaistutoreille ja samaan aikaan aloimme hahmottelemaan raameja vertaistutorin käsikirjalle. Kyselyn tulosten perusteella lisäsimme käsikirjaan niitä kehittämisen kohtia, jotka huomasimme vertaistutoroinnissa kehittämistä vailla. Vertaistutorin käsikirja sai nimekseen ”Turvallinen tuutori” ja se valmistui maaliskuussa 2018. Käsikirjasta painettiin keväällä 2018 koulutetuille vertaistutoreille jokaiselle oma A6 kokoinen vihko.

Käsikirjan lisäksi saamamme kyselymme ongelmakohtat otettiin huomioon jo luodessa 2018 kevään vertaistutorkoulutusta ja näin ollen kehitystä on jo tapahtunut. Esimerkiksi ongelmakohtat liittyen viestintään otettiin huomioon ja opiskelijakunta on pyrkinytkin tiedottamaan tasa-arvoisesti vertaistutoroinnista kaikille kampuksille. Tällä hetkellä työskentelevä ohjauksen ja tuutoroinnin asiantuntija on ottanut palautteen ilolla vastaan ja hän on ollut erittäin motivoitunut kehittämään toimintaa saamamme vastausten perusteella.

6.2 Pohdinta

Opinnäytetyöprosessimme aikana teimme monia eri havaintoja liittyen Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun vertaistutoroinnin kehittämiseen. Oli mielenkiintoista huomata, kuinka tekemämme havainnot ja kyselyn vastaukset olivat suhteellisen samanlaisia. Huomasimme teorian kautta, mistä havaintojemme ja kyselyn kautta ilmenneet ongelmakohtat voisivat johtua.

Valtaosa opiskelijoista oli hakenut vertaistutoriksi omien tuutorien ansiosta. Jos vertaistutori nähdään eräänlaisena roolimallina ja hänen tekemänsä työ koetaan arvokkaana, haluaa opiskelija todennäköisesti hakea myös itse samaan asemaan. Tästä syntyy niin sanottu positiivinen kierre. Osaa kyselyyn vastanneista oli hakenut vertaistutoriksi motiivin ollessa ei niin hyvät

kokemukset omista tuutoreistaan. Haluttiin siis tulla tekemään parempaa tuutorointia omiin vertaistuutoreihinsa nähden. Mielestämme ei voida vertailla sitä, kumpi näistä motivaation lähteistä olisi parempi. Toki tällä jälkimmäisellä motivaattorilla hakeneet vertaistuutorit saattavat olla innovatiivisempia sekä motivoituneempia kehittämään toimintaa ja löytämään toiminnan epäkohtia. Tässä myös huomaamme konkreettisesti sen, että vertaistuutorin tekemisillä ja sanomisilla todellakin on merkitystä.

Joillakin kampuksilla tuutorhaastattelut oli koettu turhiksi, sillä kaikki haastattelussa olleet olivat päässeet mukaan toimintaan. Opiskelijakunnan järjestämät tuutorhaut ovat kaksivaiheiset; kirjallinen hakemus sekä ryhmähaastattelu. Kirjallisessa hakemuksessa kysytään kaikki perustiedot sekä motivaatiot hakea toimintaan mukaan. Haastattelun toisessa vaiheessa opiskelijat suorittavat porukalla ryhmätehtävän, jossa tarkkaillaan hakijoiden ryhmätoimintataitoja. Nämä kaksi vaihetta on luotu siksi, koska kaikkia ihmisten piirteitä ei pystytä huomaamaan pelkän kirjallisen hakemuksen perusteella. Ryhmähaastattelutilanne siis on yksi osa tätä vertaistuutorhakua ja niissä kartoitetaan hakijoiden sopivuutta vertaistuutoriksi. Haastattelutilanteesta voi olla myös hyötyä opiskelijalle itselleen työelämän kannalta. Näin ollen jatkossa opiskelijakunnan on syytä painottaa sitä, että haku on kaksivaiheinen ja että molempien vaiheiden osuus on merkittävä vertaistuutoriksi valitsemisen kannalta. Vaikka hakijoita ei olisikaan montaa, voi hakuprosessin aikana ilmetä joitakin syitä, jotka vaikuttavat siihen että hakija ei ole sopiva vertaistuutoriksi.

Vertaistuutorin käsikirja antaa suoria vastauksia kyselyssä ilmenneisiin ongelmakohtiin ja havaitsemiimme ristiriitoihin eri kampusten välillä. Esimerkiksi päihteiden käyttöön vertaistuutoroinnissa on suhtauduttu Kymenlaakson ammattikorkeakoulun ja Mikkelin ammattikorkeakoulun aikaan eri tavoin ja vertaistuutorin käsikirja selkeästi linjaa nollatoleranssin päihteiden käytön suhteen.

Jatkossa vertaistuutorin käsikirja toimii tuutorille tukena myös tuutoroinnin aikana. Kyselystä kävi ilmi, että osa vastaajista ei kokenut saavansa tarpeeksi tukea opiskelijakunnalta vertaistuutorointiin, eivätkä myöskään tienneet missä asioissa tukea olisi voinut saada. Tämä on siis opiskelijakunta Kaakolle yksi

suora väline antaa tukea ja ohjeistusta tasavertaisesti kaikille vertaistutoreille. Käsikirjan kautta myös kynnys jatkossa olla yhteydessä opiskelijakuntaan helpottuu, sillä käsikirjan lopussa olevat yhteystiedot löytyvät helposti ja tuovat yhteydenoton näin helpommaksi. Mielestämme käsikirja kertoo myös selkeästi mikä rooli vertaistuutorilla on tuutoroidessa.

Kyselyssämme ilmeni, että vertaistuutorit eivät aina ymmärrä missä tilanteissa olla yhteydessä opiskelijakuntaan ja million ohjaavaan opettajaan. Jatkossa vertaistutoreita voisi vielä selkeämmin ohjata koulutuksissa siihen, missä asioissa tulee olla yhteydessä opiskelijakuntaan ja missä ohjaavaan opettajaan. Tämä helpottaa kaikkien osapuolien voimavaroja, eikä opiskelijakunnan tarvitse aina olla turhana välikätenä vertaistuutorin ja ohjaavan opettajan välillä.

Mielestämme opiskelijakunnan tulisi kiinnittää vielä entistä enemmän huomiota tiedottamisen tasa-arvoisuuteen koskien vertaistututorointia. Tämä heijastui kyselyssämme muun muassa siinä, että infomaatio koulutuksista ja niiden mahdollisista peruuntumisista ei ollut keväällä 2017 kulkenut riittävästi. Opiskelijakunta Kaakko kuitenkin on kaikkia Xamkin opiskelijoita varten.

Vertaistututorointi Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa on tällä hetkellä siinä vaiheessa, että sen kehittämisen kannalta olisi suotavaa aluksi pyrkiä juurruttamaan toiminta vakaaksi jonka jälkeen kehittämistä kannattaa ryhtyä tekemään. Vertaistututorointi on kuitenkin loppujen lopuksi ollut hyvää, joten tämänhetkisestä tilanteesta on helppo lähteä kehittämään toimintaa, kunhan vain opiskelijakunta saa vertaistututoroinnin kulmakivet kuntoon.

Koemme opinnäytetyömme olevan merkittävä sen aiheen tämänhetkisen tilanteen vuoksi. Saimme kyselymme kautta kerättyä sellaista informaatiota opiskelijakunnalle, josta on hyötyä jatkossa kokonaisuuden kannalta. Tuloksia pystymme viemään myös eteenpäin opiskelijavastaaville, jotka toivottavasti pystyvät tulosten kautta kehittämään myös omaa toimintaansa. Lisäksi vertaistututorin käsikirja tulee olemaan konkreettinen apu toiminnan kehittämisen kannalta ja sen avulla opiskelijakunnan on helpompi yhtenäistää vertaistututor-toimintaa eri kampuksilla ja koulutusaloilla. Näin ollen opinnäytetyömme

tavoite yhtenäistää vertaistutorointia Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa on saavutettavissa. Tämä kuitenkin vaatii sen, että vertaistutorit ottavat käsikirjan käyttöönsä ja noudattavat siinä kerrottuja esimerkiksi eettisiä kohtia.

6.3 Kehittämisprosessin arviointi

Opinnäytetyöprosessin alussa työn käynnistäminen oli haastavaa opiskelijakunnassa tapahtuneiden henkilövaihdosten vuoksi. Yhtenä osana opinnäytetyöprosessia oli tarkoitus haastatella ohjauksen ja tuutoroinnin asiantuntiaa, joka organisoii vuonna 2017 keväällä järjestetyn vertaistutorkoulutuksen. Prosessi oli myös haasteellinen, sillä tilaajamme puolelta emme saaneet uutta opinnäytetyön ohjaajaa kuin vasta opinnäytetyön loppuvaiheessa. Näin ollen emme saaneet tukea opinnäytetyömme tilaajalta tarpeeksi ja tarvitsemaamme määrää.

Tekemämme kysely olisi pitänyt laittaa julki ehkä jo aiemmin tai vaihtoehtoisesti tehdä useampia eri kyselyitä eri teemoilla. Myöskin olisimme voineet jakaa kyselyä vielä aktiivisemmin, että olisimme saaneet lisää vastauksia. Opinnäytetyöprosessin aikana palautteen antamisen merkitys kehittämisen takia kirkastui meille vielä entistä enemmän. Kuitenkin onnistuimme jo kehittämisessä, sillä kyselymme vastaukset on jo otettu huomioon opiskelijakunnan vertaistutorointiin liittyvässä toiminnassa.

Käsikirja onnistui mielestämme hyvin ja sitä on yksinkertaista lähteä jatkokehittämään tarpeen vaatiessa. Käsikirja keräsi paljon positiivista palautetta niin koulutettavilta vertaistutoreilta, kuin opiskelijakunta Kaakolta. Myös ulkopuoliset tahot, kuten muut opiskelijakunnat ovat olleet jo käsikirjan tekovaiheessa kiinnostuneita tuotoksestamme. Voi siis tulkita, että opinnäytetyömme aihe on merkittävä myös muiden kuin Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun vertaistutoroinnin kannalta. Käsikirjan valmistumisen myötä myös muut tahot, kuten Opiskelijoiden liikuntaliitto, Hankasalmen kunta sekä Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry ovat olleet kiinnostuneita opinnäytetyömme tuotoksesta ja olemmekin pääseet jo osalle halukkaista levittämään käsikirjaamme.

Opinnäytetyöprosessi oli motivoivaa, sillä koimme tekevämme tärkeän asian vuoksi opinnäytetyötä josta olisi oikeasti hyötyä opinnäytetyön tilaajalle. Ulkopuolelta tuleva innostus opinnäytetyömme aiheesta sekä tuotoksesta auttoi myös meitä motivoitumaan opinnäytetyöhömmme haastavina aikoina. Mielestämme selvisimme prosessin alkuvaiheen haasteista kuitenkin hyvin ja saavutimme opinnäytetyömme kehittämisprosessin tavoitteet.

6.4 Jatkokehittäminen

Kun opiskelijakunta Kaakko saa juurrutettua tuutoritoimintansa, voi opiskelijakunta alkaa kehittämään vertaistutorointia Xamkissa. Vertaistutorin käsikirja toimii hyvänä kulmakivenä siinä, että toiminta juurtuu yhtenäiseksi kaikille Xamkin kampuksille, eikä näin ollen jatkossa tulisi kauheasti eroavaisuuksia tuutoroinnissa. Vertaistutorin käsikirjaa pystyy opiskelijakunta Kaakko myös kehittämään jatkossa lisäämällä omaa tarpeelliseksi näkemäänsä materiaalia. Toivomme, että käsikirjan jäävän elämään ja toimii monina tulevana vuosina vertaistutorin suunnannäyttäjänä.

Jatkossa tulisi myös kiinnittää entistä enemmän huomiota myös itse vertaistutoriryhmien ryhmäyttämiiseen. Eteenkin tuutoriryhmien ollessa yli kymmenhenkisiä ryhmän toimivuuden merkitys on suuri. Hyvällä ryhmäyttämisellä pystytään myös kitkemään sosiaalista laiskottelua, sekä sitä että jokin ryhmän jäsenistä jäisi tahattomasti muiden varjoon.

Opiskelijakunta voisi jatkossa panostaa palautteenkeruuseen vertaistutoroinnissa. Palautteen saaminen on tärkeää jatkokehittämisen kannalta. Opiskelijakunta Kaakon tehtävänä on myös kehittää vertaistutoritoimintaa ja näin ollen palautteenkeruu olisi erittäin suotavaa. Lisäksi koulutuksissa voisi muistuttaa vertaistutoreille selkeyttää palautteenannon merkitystä toiminnan kehittämisen kannalta.

Suosittellemme opiskelijakuntaa tutustumaan myös esimerkiksi Karelian ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan tuottamaan tuutorjaosto toimintaan. Tuutorjaoston myötä tuutoroinnin kehittyminen olisi vakaata ja toimintaa saataisi tuotettua vielä enemmän opiskelijoiden näköiseksi.

LÄHTEET

Aalto, M. 2000a. Ryppäästä ryhmäksi. My Generation Oy.

Aalto, M. 2002b. Turvallinen ryhmä. Aseman lapset ry.

Aalto, M. 2002c. Vuorovaikutustaidot. Aseman lapset ry.

Putkonen-Kankaanpää, H. 2014. Arvokas ohjaus. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Kehittämisorportit ja tutkimukset vuonna 2014.

Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932

Engeström, Y. 1987. Perustietoa opetuksesta. Opiskelijakirjaston verkkojulkaisu 2007. Valtiovarainministeriö. Helsinki. Verkkojulkaisu 2007. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10224/3665/engestr%F6m1-175.pdf?sequence=2> [viitattu 24.3.2018].

Forsyth, D. 1999. Group dynamics. Virginia Commonwealth University. Third edition. An International Thomson Publishing Company.

Gaustad, J. 1993. Peer and Cross-Age Tutoring. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://hdl.handle.net/1794/3300> [viitattu 24.3.2018].

Hakala, S. 2013. Opiskelijakunta HUMAKOn vertaistuutorin käsikirja. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. WWW-dokumentti. Saatavissa: http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/58494/Hakala_Sara.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 24.3.2018]

Hiltunen, I., Sipilä, M. & Saari, P. 2014. Opiskelijatuutorin opas. Sarja C. Oppimateriaalit 1/2014. Lapin ammattikorkeakoulun julkaisuja. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-316-003-3> [viitattu 27.4.2018]

Härkönen, P. 2000a. Opiskelijatuutorin käsikirja - Ammattikorkeakouluille ja toisen asteen ammatillisille oppilaitoksille. Suomen Ammattikorkeakouluopiskelijayhdistysten Liitto - SAMOK ry.

Härkönen, P. 2002b. Opiskelijatuutorin käsikirja. Suomen Ammattikorkeakouluopiskelijayhdistysten Liitto - SAMOK ry. Päivitetty painos.

Härkönen, P. 2003c. Opettajatuutorin käsikirja - Tuutori-, alumni- ja mentoritoiminta Turun ammattikorkeakoulussa. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaali.

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. s.a. Xamk. Saatavissa: <https://www.xamk.fi/xamk/> [viitattu 13.1.2018].

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta. s.a. Opiskelijakunta Kaakko. Saatavissa: <http://www.opiskelijakuntakaakko.fi/fi/opiskelijakuntakaakko/> [viitattu 13.1.2018].

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä – Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Karreinen, L & Halonen, M. 2017. 10 askelta parempaan vapaaehtoistoimintaan. PINKO - oppimateriaalit. Vihreä sivistysliitto ry.

Lampinen, M.-S. 2002. Opiskelijatuutorointi hoitotyön koulutuksessa. Tampereen yliopiston Lääketieteellinen tiedekunta. Hoitotieteen laitos. Pro gradu -tutkielma.

Lassila, L. 2005. Se opettajatuutori on siellä niin kun henkisesti olemassa. - sosionomiopiskelijoiden näkemyksiä opiskelun keskivaiheen ohjauksesta. Hämeen ammattikorkeakoulu HAMK.

Lehtinen, E & Jokinen, T. 1996. Tutor - itsenäistyvän oppijan ohjaaja. Atena kustannus.

Lindroos, N. 2013. Tutorin oppaan laatiminen Haagan-toimipisteelle. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2013121721598> [viitattu 17.2.2018].

Mokkila-Karttunen, S. 2007. Tuutorista tuki : opiskelijatuutoritoimintasuunnitelma Musiikki- ja Tanssiakatemiassa. Opinnäytetyö. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jamk-1191826953-3> [viitattu 13.1.2018].

Salovaara, R & Honkonen, T. 2011a. Rakenna hyvä luokkahenki. Jyväskylä: PS-kustannus

Salovaara, R & Honkonen, T. 2013b. Voi hyvin, opettaja!. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry. s.a. Mitä Samok tekee?. Saatavissa: <https://samok.fi/mita-samok-tekee/> [viitattu 13.1.2018]

Hannonen, E. 2010. Suomen Lukiolaisten Liiton Tutoripas 2010. Suomen Lukiolaisten Liitto ry.

Vanninen, K & Nieminen, J. 2016. Metropolian ammattikorkeakoulun opiskelijakunta - METKAN vertaistuutorin käsikirja. PDF-dokumentti. Saatavissa: http://metkaweb.fi/wp-content/uploads/2016/04/Tutorin-kasikirja_2016_F.pdf [viitattu 24.3.2018].

Viljamaa, M. 2009. TUTTI, tuutoreiden turva ja tuki - opas tuutoreille. Opinnäytetyö. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-200911266140> [viitattu 23.3.2018].

Vertaistuutoroinnin nykytilanteen kartoittava kysely

Laadimme kyselyrunгон, josta loimme jokaiselle kampuskaupungille oman kyselyn. Jokainen kysely oli täysin samanlainen, ainoat muutokset oli koulutusalojen suhteen, jotka räätälöimme jokaiselle kampukselle sopivaksi.

Hei, olemme yhteisöpedagogiopiskelijat Eeva Vissel ja Elina Ylönen. Tämä kysely on osa opinnäytetyötämme.

Kyselyn tarkoituksena on kartoittaa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (Xamk) vertaistuutoroinnin tämänhetkistä tilannetta. Vertaistuutoroinnin Xamkissa järjestää Opiskelijakunta Kaakko, joka on tehnyt tuutorointipalvelusopimuksen korkeakoulun kanssa.

Kyselyn tulokset auttavat meitä opinnäytetyössämme, jonka kehittämiskohdeena on Xamkin vertaistuutorointi. Opinnäytetyön tuotoksena luomme Opiskelijakunta Kaakolle vertaistuutoroinnin kehittämissuunnitelman sekä tuutorin käsikirjan. Jokainen vastaus on todella tärkeä meille, opinnäytetyöllemme sekä vertaistuutoroinnin kehitykselle.

1. Koulutus

- Ensihoitaja
- Energia- ja ympäristötekniikan insinööri
- Logistiikan insinööri
- Merenkulun insinööri
- Rakennus- ja yhdyskuntatekniikan insinööri
- Tieto- ja viestintätekniikan insinööri
- Merikapteeni
- Naprapaatti
- Restonomi
- Sairaanhoidtaja
- Sosionomi
- Liiketalouden logistiikan tradenomi
- Artonomi
- Bachelor of Business Administration
- Bachelor of Culture and Arts
- Geronomi
- Muotoilija
- Terveystenhoitaja
- Tradenomi
- Materiaalitekniikan insinööri
- Sähkö- ja automaatiotekniikan insinööri
- Talotekniikan insinööri
- Ympäristötekniikan insinööri
- Metsätalouden insinööri
- Liiketalouden tradenomi
- Tietojenkäsittelyn tradenomi
- Yhteisöpedagogi
- Fysioterapeutti
- Biotuotetekniikan insinööri
- Jalkaterapeutti

2. Mikä sai sinut hakemaan vertaistuutoriksi?

3. Oliko hakuprosessi toteutettu mielestäsi hyvin?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

4. Muita kommentteja haastattelusta sekä valintaprosessista:

5. Vastasitko vertaistuuorkoulutus odotuksiasi

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

6. Mikä oli koulutuksessa hyödyllisintä?

7. Koulutuksesta puuttui...

8. Koulutus oli järjestetty mielestäni...

- Todella hyvin
- Hyvin
- Ihan hyvin
- Huonosti
- Todella huonosti
- En osaa sanoa

9. Muuta kehitettävää vertaistuuorkoulutukseen liittyen:

10. Millaiseksi koit työmäärän orientaatioviikolla?

- Olisin kaivannut enemmän tekemistä
- Sopivaksi
- Tekemistä oli hieman liikaa
- Tekemistä oli aivan liikaa
- Työtehtävät olivat ylitsepääsemättömiä

11. Oliko työnjako tasavertaista tuutorryhmässäsi?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

12. Miten yhteistyö OVA:n (opiskelijavastaava) kanssa sujui?

- Loistavasti
- Hyvin
- Ihan ok:sti

- Huonosti
- OVA ei tehnyt kanssamme mitää yhteistyötä

13. Mitkä asiat toimivat orientaatioviikolla?

14. Pääsitkö hyödyntämään opittua osaamistasi?

- Kyllä
- Joskus
- En
- En osaa sanoa

15. Oletko saanut tarpeeksi tukea opiskelijakunnalta vertaistutorointiin liittyen?

- Kyllä
- Joskus
- En
- En osaa sanoa

16. Jos olet saanut tukea niin millaista?

17. Jos et ole saanut, niin missä olisit tarvinnut tukea?

18. Mitä tuutorointi on antanut sinulle?

19. Oletko kokenut tuutoroinnin vievän liikaa vapaa-ajastasi tai syövän muita resursseja?

- Kyllä
- Joskus
- En
- En osaa sanoa

20. Oletko saanut tarpeeksi vastuuta tuutorina? Missä tilanteissa? Jos et, missä olisit halunnut lisää vastuuta?

21. Millaiseksi koet vertaistuutorin roolin korkeakoulussamme?

22. Toivoisitko, että muiden kampuksien tuutoreiden kanssa olisi jotakin yhteistä tekemistä? Jos kyllä, niin millaista? Jos ei niin miksi?

23. Millainen on sinun mielestäsi unelmien tuutori?

Turvallinen tuutori

Vertaistuutorin käsikirja

opiskelijakunta

KAAKKO

South-Eastern Finland
University of Applied Sciences

Sisällys:

Sisällys.....	2
Esipuhe.....	3
Teoriaa tuutoroinnin taustalle.....	4
Tuutorin etiikka.....	5
Ryhmän vaiheet ja tuutorointi.....	7
Kuinka luon hyvän ryhmänohjaustuokion?.....	10
Harjoitteita ryhmäyttämisen tueksi.....	12
Ennen kuin fuksi aloittaa opinnot.....	15
Opiskelijakunta Kaakko.....	16
Mistä opiskelijakunta Kaakko muodostuu?.....	17
Sanastoa.....	18
Tuutoroinnin vuosikello.....	20
Tärkeitä yhteystietoja.....	21
Omia muistiinpanoja.....	22

Esipuhe

Onnittelut vertaistutoriksi pääsyn johdosta!

Tuutor, tutor, tuutori... On monta eri nimeä tärkeälle toiminnalle. Me kuitenkin Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa puhumme tuutoroinnista ja on hienoa, että juuri sinä olet harkinnut lähteä mukaan tuutoriksi! Olet tärkeä osa uuden opiskelijan arkea ja toivomme, että muistat myös itse ottaa tuutoroinnista kaiken ilon irti.

Tuutorointi on äärimmäisen tärkeää niin uuden opiskelijan kuin tuutorin kannalta. Sinun ansiostasi uuden opiskelijan arki lähtee mukavasti rullaamaan ja samalla sinä pystyt kehittämään itseäsi ryhmänohjaajana, josta on varmasti hyötyä työelämässä.

Tämä opas on kasattu juuri sinulle tuutoroinnin tueksi ja suunnan näyttäjäksi. Ei ole yhtä ja ainoaa oikeaa tapaa tehdä vertaistutorointia, sillä vertaistutorointia voidaan toteuttaa todella monella eri tapaa. Tärkeintä on kuitenkin osata soveltaa tuutorointi ohjattavalle ryhmälle sopivaksi.

Opas sisältää muun muassa tuutoroinnin teoriaa, erilaisia harjoitteita ja tuutoroinnin vuosikellon. Opas on kasattu kahden yhteisöpedagogiopiskelijan opinnäytetyön tuotoksena vuonna 2018.

Antoisia hetkiä tuutoroinnin parissa!

Koonnut:
Eeva Vissel ja Elina Ylönen
2018, opinnäytetyön tuotos

Teoriaa tuutoroinnin taustalle

Vertaistuutori on uuden opiskelijan ensimmäinen "ystävä", joka vapaaehtoisesti vertaisohjauksen keinoin integroi uuden opiskelijan niin kouluun, opiskelualaan ja opiskelukaupunkiin. Koulun aloittaminen voi olla opiskelijalle uusi elämäntilanne, jolloin tuutorin tuki ja turva on uudelle opiskelijalle erittäin tärkeä.

Kaiken kaikkiaan tuutori pitää siis huolen siitä, että koulunkäynti lähtisi huolettomasti käyntiin. Vertaisohjaus vastaanotetaan useimmiten myös helpommin, sillä tuutori on joskus itse ollut myös samassa tilanteessa ja näin ollen osaa samaistua uuden opiskelijan tilanteeseen.

Tuutori on mukana uuden opiskelijan orientaatioviikolla, jossa tutustutaan ja käydään läpi muun muassa koulun käytänteitä, tiloja ja opiskelun työkaluja. Yhdessä opettajien kanssa tuutori tuo uuden ammattikorkeakoulun tutuksi uudelle opiskelijalle. Tuutori toimii myös välikätenä uudelle opiskelijalle ammattikorkeakoulun henkilöstöön.

Tuutorina toimimisesta on myös hyötyä myös tuutorille itselleen. Tuutoritoiminnan kautta tuutori pystyy kehittämään muun muassa omia esiintymistaitoja, tiimityöskentelytaitoja, pääsee verkostoitumaan ja sitä kautta saa paljon uusia ystäviä, oman ammatti-identiteetin selkiytyminen ja valmius toimia erilaisissa tilanteissa kasvaa. Edellä mainitut taidot ovat tärkeitä taitoja myös jälkeenpäin työelämässä.

Vertaistuutoroinnin hyöty fuksin kannalta:

- Sopeutuminen omaan uuteen opiskeluympäristöön helpottuu
- Opiskelukaupunki tulee tutuksi
- Uusiin ystäviin tutustuminen helpottuu
- Oma ammatti-identiteetti selkiytyy heti opintojen alussa
- Sitoutuminen uuteen elämäntilanteeseen vahvistuu
- Kannustaa vastuun ottamiseen omista opinnoista jo heti alussa.
- Aktivoi ja kannustaa uutta luokkaa aktiivisuuteen
- Parempi oppimisilmapiiri
- Paremmat oppimistulokset

Tuutorin etiikka

Tuutorin vastuu

- Siitä mitä tekee ja sanoo, eikä tee turhia lupauksia.
- Jos ei tiedä vastausta, niin selvittää tai ohjaa enemmän tietävälle.
- Myöntää virheensä.
- Ei jätä tehtäviä roikkumaan.
- Huolehtii niin omasta, kuin ryhmän hyvinvoinnista ja jaksamisesta.
- Ei ota liikaa vastuuta omille harteilleen, työt jaetaan tasapuolisesti.
- Keskustelee asioista ja mahdollisista ongelmista tarpeen tullen OVA:n kanssa.
- Ohjaa tarvittaessa avun piiriin. (Terveystoimittaja, koulupsykologi, jne.)
- Muistaa tehdä tuutorsuunnitelman tuutorryhmän kanssa.
- Tiedoittaa Xamkin ja Kaakon tapahtumista.
- Muistaa, että ollessaan tuutor, on nimikkeen arvoinen ja samalla edustaa myös Xamkia sekä Kaakkoa.

Tuutorin velvollisuudet

- Osallistuu vertaistuuorkoulutukseen
- Osallistuu tuutoreiden omiin palavereihin
- Tekee annetut tehtävät
- On tuutorinimikkeen arvoinen
- Ei ole toiminnassa mukana vain nimikkeen takia.
- Ei "unohda" fukseja orientaatioviikon jälkeen.
- On vaitiolovelvollinen, ei kerro luottamuksella kerrottuja asioita eteenpäin.
- On regointivelvollinen, huomattessaan ongelman pyrkii poistamaan sen.
- On raportointivelvollinen. Kirjaa tuutoritunnit ylös.
- Muistaa, että on tuutorsopimuksen myötä sitoutunut hommaan.
- Muistaa olevansa tärkeä osa tuutorryhmää.
- Noudattaa yhteisiä pelisääntöjä.

Tuutorointi ei ole

- Juhlminen ja bilettäminen fuksien kanssa
- Virallinen tuutorointi tapahtumissa jatkuu vain niin kauan, kun olette ohjauksellisesti suunnitelleet eli kun olette vastuussa ryhmästä
- "Tuutoripaita lähtee päältä, kun siirrytään viihteelle"

Tuutorointi on Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa opintojakso ja opintojakson suorittamisen edellytyksenä on se, että se suoritetaan tutkintosäännön ja Xamkin järjestyssääntöjen mukaisesti. Näin ollen saadaksesen tuutoritunteja, tulee tuutorointi tapahtua selvinpäin, sillä Xamkin järjestyssäännöt sanoo kohdassa 3§ *"Päihteiden hallussapito, käyttö tai niiden vaikutuksen alaisena esiintyminen on kielletty opiskelu- ja harjoittelutilanteissa tai muuten ammattikorkeakoulua edustettaessa."*

- Oman egon "pönkittämistä" tuutorin nimikkeellä.
- Tapahtumien/tapaamisten järjestämistä vain omaksi edukseen.
- Ei kohtele tuutoroitavia alentavasti. Fuksi ei ole pikkunen, lapsukainen, kultamussukka tai pallero.
- Tuutoriryhmässä ei ole hierarkiaa, jokainen vastuualue on yhtä arvokas ja tärkeä.

Vertaistuutorin tehtävät

- On fuksin vertaistukena
- Osallistuu valintakeiden järjestämiseen
- Osallistuu orientaatioviikkoon
- Pyrkii tukemaan ja vahvistamaan opiskelijaryhmän ryhmäytymistä.
- Pyrkii järjestämään orientaatioviikon jälkeen ryhmäyttävää toimintaa uudelle ryhmälle
- Toimii informaatiolinkkinä opiskelijan, OVA:n, Xamkin ja Kaakon välillä.
- Pyrkii tekemään itsensä tarpeettomaksi oman toimintansa kautta. Toisin sanoen tuutorointi tehdään niin hyvin, että ohjattavat osaavat itse hakeutua tiedon pariin.

Tiesitkö, että

tuutori rinnastetaan herkästi vaikuttajapersoonaksi, jonka sanomiset ja tekemiset herkästi muistetaan vielä valmistumisvuonna. Näin ollen tuutorin on syytä muistaa, millaisen ensivaikutelman hän haluaa antaa itsestään, edustamastaan ammattikorkeakoulusta sekä opiskelijakunnasta. On tärkeä muistaa, ettei tuutori vahingossakaan painota negatiivista mielikuvaa koulutuksesta, vaan tarjoaa uudelle opiskelijalle mahdollisuuden luoda omat mielikuvansa uudesta opiskeluympäristöstään itse.

Ryhmän vaiheet ja tuutorointi

Jotta vertaistuutorointi olisi onnistunutta, täytyy tuutorin ymmärtää ryhmädynamiikan peruselementit ja sen, miten ryhmä toimii. Ryhmän eri vaiheiden tunnistaminen helpottaa vertaistuutoria tuutoroinnissa ja näin ollen vertaistuutori pystyy ohjaamaan ryhmää toivottuun suuntaan mikäli vertaistuutori huomaa ryhmässä esimerkiksi erilaisia konflikteja, jotka vaikuttavat ryhmän toimintaan ja turvallisuuteen. Eli toisin sanoen **kun vertaistuutori ymmärtää ryhmädynamiikkaa, ymmärtää hän myös todennäköisemmin ryhmää paremmin.**

Bruce Tuckman kehitti vuonna 1965 klassisen ryhmän kehitysvaiheiden mallin, jonka mukaan ryhmä käy erilaisia vaiheita läpi ennen kuin ryhmä hajoaa. Vaiheet ovat **aloitusvaihe** (forming), **kuohuntavaihe** (storming), **vakiintumisen vaihe** (norming), **kypsan toiminnan vaihe** (performing) ja **ryhmän lopetusvaihe** (adjourning).

Nämä eri kehitysvaiheiden muutokset auttavat vertaistuutoria ymmärtämään ryhmän muutosta ja kehitystä. Tuutorin tulee kuitenkin muistaa, että jokainen ryhmä on erilainen ja myös kehittyminen on yksilöllistä. Ryhmä voi myös joissain tapauksissa palata takaisin edeltävään kehitysvaiheeseen esimerkiksi, jos ryhmään tulee uusi jäsen tai ryhmä kokee epäonnistumisen.

Aloitusvaihe

Ensimmäisessä ryhmän vaiheessa ryhmä on vielä uusi ja ryhmän jäsenet eivät tunne toisiaan hyvin tai lainkaan. Ryhmän jäsenet tarkkailevat toisiaan ja toistensa käyttäytymistä. Ilmapiiiri on yleensä varovainen. Tässä vaiheessa ryhmän jäsenet ovat vielä enemmän yksilöitä kuin ryhmän jäseniä ja jokainen koittaa etsiä omaa paikkaansa ryhmässä. Ryhmä ei ole vielä kokenut vastoinkäymisiä, eikä mitään kielteisiä kokemuksia. Jäsenet ovat yleensä erittäin innokkaita, joustavia ja työtä pelkäämättömiä toimimaan

Tässä vaiheessa vertaistuutorin kannattaa pyrkiä kitkemään ryhmästä pelokkuutta erilaisten ryhmäyttävien harjoitteiden avulla. Harjoitteiden kautta tuutori pystyy myös ohjaamaan ryhmän sisäistä henkeä oikeaan suuntaan. Tässä vaiheessa jäsenet ovat myös innokkaita lähtemään kaikenlaiseen toimintaan mukaan, joten tällöin on otollisin aika järjestää ryhmälle esimerkiksi yhteisiä tapaamisia tai juhlia.

Kuohuntavaihe

Kuohuntavaiheessa ryhmän jäsenet tuntevat jo toisensa ja tässä vaiheessa myös ryhmän jäsenillä on selkeä kuva, miksi he ovat osa ryhmää. Ryhmän jäsenten välinen avoimuus ja rohkeus on kasvanut jo niin suureksi, että uskalletaan kysyä ja esittää myös erilaista kriittisiä kysymyksiä ja mielipiteitä muille ryhmän jäsenille. Yleistä on myös tälle vaiheelle runsas vuorovaikutus ja yksimielisyyteen pyrkiminen.

Ryhmän jäsenten ollessa avoimempia, saattaa kärkkäät mielipiteet aiheuttaa ryhmässä konflikteja. Tällaiset ristiriitatilanteet pyritään kuitenkin ehkä kieltämään aluksi ja ryhmä saattaa paeta ongelmaa pakoon. Ryhmässä saattaa alkaa vallita jopa kaaos. Kaaoksen seurauksena ryhmän jäsenten odotukset ja mielikuvat ryhmän tarkoituksesta alkavat pikkuhiljaa vastata todellisuutta.

Ryhmän ollessa suuri, on erittäin todennäköistä että ryhmän sisällä syntyy erilaisia kuppikuntia, klikkejä, jolloin samanhenkiset ihmiset hakeutuvat toistensa seuraan. Ja mitä suurempi ryhmä on, sitä todennäköisempää on, että näitä alaryhmiä syntyy ryhmän sisällä. Tuutorointi ei siis ole epäonnistunut, kun ryhmässä syntyy alaryhmiä, vaan ne ovat osa ryhmäprosessia.

Vertaistuutorin rooli tässä vaiheessa on yleensä sovittelijan rooli. Tuutorin tulisi pyrkiä ohjaamaan ryhmä keskustelemaan ristiriitatilanteista keskenään ja näin ollen koittaa selvittää ne. Tuutorin kuitenkin tulee muistaa säilyttää ongelmatilanteissa neutraali rooli, että tilanne ei pahenisi tuutorin käyttäytymisen myötä.

Vakiintumisen vaihe

Tässä vaiheessa ryhmä tiedostaa jo oman ryhmän normit ja kaikilla on tiedossa se, mikä on yhteinen tapa työskennellä. Jokainen ryhmän jäsen pyrkii omalla aktiivisuudellaan kuljettamaan ryhmää kohti ryhmän tavoitetta. Ilmapiiri on vapaa ja ryhmällä on vahva me-henki. Lisäksi ryhmän toiminta on helppoa ja vastuut ovat jokaisella selvillä.

Vertaistuutorin roolin merkitys alkaa vähitellen hiipumaan, mutta tuutori voi silti pyrkiä esimerkiksi aktivoimaan ryhmää erilaisilla piristävillä harjoitteilla tai vaikka retkellä. Tällöin tuutori onnistuu innostamaan ryhmää ja luomaan lisää yhteishenkeä ryhmälle, joka kantaa ryhmän loppuun asti.

Kypsän toiminnan vaihe

Kypsän toiminnan vaiheessa jokaisella ryhmän jäsenellä on selkeä kuva siitä, mikä on hänen oma roolinsa ryhmässä ja mikä on ryhmän tavoite. Työnjako on selkeä ja jokainen tietää mikä on omalla vastuulla. Tällöin ryhmä pyrkii toimimaan tehtäväkeskeisesti ja pyrkii saattamaan ryhmän tavoitteeseen. Ryhmän jäsenet osaavat ottaa huomioon toisensa yksilöinä ja sovittaa toimintamallit jokaiselle sopiviksi. Tässä vaiheessa ryhmän jäsenet ovat myös yleensä erittäin tyytyväisiä toimintaan ja jäsenten energia menee ryhmän toiminnan korjaamisen sijaan ryhmän tehtävän tekemiseen.

Vertaistutorin merkitys tässä vaiheessa alkaa olemaan jo turhaa ja yleensä viimeistään tässä vaiheessa tuutori voi jättäytyä toiminnasta sivuun, sillä opiskelijat osaavat jo itseohjautuvasti hakea tietoa. Kuitenkin tuutori voi pitää vielä yhteyttä ryhmään ja olla tarvittaessa vielä apuna ryhmälle, mikäli se sitä vielä vaatii.

Ryhmän lopetusvaihe

Ryhmän lopetusvaiheessa ryhmän välinen toiminta loppuu esimerkiksi koska opiskelijaryhmä valmistuu. Ryhmän jäsenet saattavat tuntea monia erilaisia tunteita niin ilosta suruun. Reagointi lopetusvaiheeseen on yleensä myös sidonnainen siihen miten ryhmä on aiemmin toiminut ja kuinka turvallinen se on ollut.

Vertaistutori on harvemmin mukana tässä vaiheessa enää, sillä monet ovat jo valmistuneet omasta koulutuksesta. Mikäli kuitenkin tuutori opiskelee vielä, voi hän auttaa omien mahdollisuuksien mukaan ryhmää työhaussa.

Käytänteiden tutustuttamisen lisäksi tuutorilla on suuri rooli siinä, miten uusi opiskelijaryhmä ryhmäytyy keskenään. Vertaistutorit pyrkivät erilaisten harjoitteiden ja tehtävien myötä ryhmäyttämään uudet opiskelijat orientaatioviikolla ja tarpeen tullen myös sen jälkeen. Hyvän ryhmädynamiikan luominen on tärkeä osa luokan tulevien vuosien kannalta, sillä turvallinen ryhmä mahdollistaa vapaan itsensä ilmaisun ryhmässä. Turvallisessa ryhmässä luottamus näyttelee tärkeää osaa, sillä esimerkiksi luottamuksen kautta ryhmän on mahdollista saavuttaa ryhmän tavoitteet. Vertaistutori toimiikin apukätenä, jotta ryhmästä tulisi turvallinen. Turvallisen ryhmän luominen vaatii kuitenkin aikaa ja paljon tutustumista

Kuinka luon hyvän ryhmänohjaustuokion?

Onnistununeen tuutorituokion salaisuus piilee siinä, että **suunnittelutyö tehdään huolella**. Heikosti suunniteltu ohjaustilanne ilmenee helposti esimerkiksi siten, että vertaistuutori ei tiedä, mitä seuraavaksi tapahtuu. Ennen ohjaustilannetta onkin hyvä yhdessä kartoittaa huolella alla olevat asiat:

- Kuinka suuri ryhmä on?
- Kuinka paljon aikaa on käytettävissä?
- Millainen tavoite harjoitteilla on: tutustuminen, yhteishengen luominen, jne..?
- Kuinka monta harjoitetta?
- Miten paljon kukin harjoite vie aikaa?
- Vaativatko harjoitteet millaisen tilan?
- Mitä välineitä tarvitaan?
- Kuka ohjeistaa ja mitä? Suunnittele ryhmiinjakomenetelmät etukäteen.

Alla oleva kaavio toimii ryhmänohjaustuokion suunnittelun ja luomisen tukena

Tavoite	Harjoite	Menetelmät ja organisointi	Arviointi ja palaute	Aika
Tutustua toisiin	Nimikierros lankakerän avulla	Mennään piiriin. Jokainen sanoo nimen ja heittää lankakerän jollekin, jolla ei vielä ole kerä käynyt. Kun kaikilla on käynyt aletaan kerä lankaa takaisin ja koitetaan muistaa edellisen nimi. Elina vetää. Eeva hankkii lankakerän.	Onnistunut jos lähes kaikki muistaa edellisen nimen	10-15min

Kaavioon voi myös lisätä kohtia alle, riippuen ohjaustilanteen pituudesta.

Ryhmänohjaustilanteessa:

- Kun ohjaat ryhmää, pyri sellaiseen muodostelmaan että sinä näet kaikki ja kaikki kuulee sinut. Esim piiri on hyvä, jolloin sinä seisot yhtenä piirin jäsenenä.
- Kerro ja esitele ryhmälle aluksi itsesi, jolloin ryhmästä tulee tutumpi.
- Kerro ryhmälle ohjaustuokion aikataulu ja pidä kiinni siitä.
- Jos ryhmän jäsenet ovat toisilleen vieraat, on alkuun syytä käydä tutustumiskierros. Tällöin jokainen saa puheenvuoron ja tulee kuulluksi.
- Ohjauksen tulee olla selkeäs, tarpeeksi helposti selitetty ja kuuluvalla äänellä esitetty. Muista varmistaa, että ryhmän jäsenet tietää mitä tapahtuu kysymällä esimerkiksi: "Selitinkö tarpeeksi selkeästi?"

Muista myös:

- Pyri luomaan ohjaustilanteesta avoin ja selkeä, kuitenkin pitämällä kiinni. sopimuksista esim aikatauluista ja vaitiolovelvollisuudesta.
- Tuutorin myönteinen asenne myös tärkeä osa ryhmän motivoinnin ja osallistumisen kannalta.
- Täytyy myös muistaa, että ketään ei tule pakottaa toimintaan mukaan.
- Fuksille tulee myös tarjota mahdollisuus purkaa tunteitaan esimerkiksi fiiliskierroksen avulla.

Harjoitteita ryhmäyttämisen tueksi

Nimi ja liike

Osallistujat muodostavat piirin siten, että jokainen piirin jäsen näkee toisensa hyvin. Seuraavaksi tuutori aloittaa harjoitteen sanomalla aluksi oman nimensä ja tämän jälkeen tekemällä jonkun liikkeen. Tämän jälkeen muut piirissä olijat toistavat nimen ja liikkeen. Tätä jatketaan niin kauan, kunnes kaikkien piirissä olijoiden nimet ovat käyty läpi.

Suomen kartta

Muodostetaan tilaan kuvitteellinen Suomen kartta ja pyydetään osallistujia sijoittumaan kartalle siten, mistä on alunperin kotoisin tai missä on syntynyt. Sitten harjoitteen vetäjä pyytää osallistujia kertomaan mistä he tulevat. Tarvittaessa voi myös pyytää toistamaan oma nimi.

Huom! Harjoitteen voi myös tehdä kampuskaupungin mukaan, näin fuksi saa helposti tietoon sen, ketkä luokkalaisista asuu lähimpänä.

Aikajana

Jokaiselle osallistujalle jaetaan kynä ja paperi. Tämän jälkeen jokaisen tulee piirtää paperille aikajana syntymästä tähän hetkeen sekä janalle omassa elämässä tapahtuneita merkittäviä asioita, joita on valmis jakamaan muille; esimerkiksi muutto omaan kotiin tai valmistuminen lukiosta. Lopuksi jokainen esittelee oman aikajanansa vuorotellen.

Minä tykkään tähdistä

Osallistujat asettuvat piiriin. Tuutori aloittaa sanomalla oman nimensä ja jonkun asian josta hän pitää, esimerkiksi "Olen Matti ja tykkään Kaakosta.". Tämän jälkeen kaikki, jotka tykkäävät Kaakosta, vaihtavat piirissä paikkaa. Peliä vedetään niin kauan kunnes kaikki on käynyt keskellä, tai kun tuntuu hyvälle lopettaa.

Parin esittely

Osallistujat valitsevat itselleen parin, mieluiten sellaisen, jonka tuntee vähinten. Seuraavaksi toinen pareista kertoo mahdollisimman paljon itsestään minuutin aikana. Toisen tehtävänä on vain kuunnella ja tarvittaessa tehdä muistiinpanoja. Vaihdetaan vuoroja. Lopuksi parit esittelevät toisensa kuulemansa perusteella koko luokalle.

Seuraavia harjoitteita voi vetää, kun ryhmä jo hieman tuntee toisensa:

Tuo minulle

Osallistujat jaetaan joukkueisiin ja joukkueet muodostavat jonot. Seuraavaksi tuutori pyytää jonojen ensimmäisiä tuomaan jonkin esine (esim. sukka, kivi, paperi, koru). Jonojen ensimmäisten tulee hakea tämä esine mahdollisimman nopeasti Tuutorille. Pelissä voidaan jakaa pisteitä, jolloin eniten pisteitä saanut voittaa. Vaihtoehtoisesti peli voidaan vetää läpi niin että jokainen osallistuja pääsee hakemaan kerran/pari jonkin esineen.

Lentävä matto

Opiskelijat jaetaan 4-6 hlö ryhmiin. Jokaiselle annetaan matto/pressu/jätesäkki tai joku vastaaja. Ryhmän tulee seistä maton päällä ja kääntää matto ympäri siten, että jokainen pysyy koko ajan maton päällä.

Läpsy

Osallistujat istuvat ringissä. Valitaan yksi vapaaehtoinen, jolle annetaan jokin pehmeä esine, esimerkiksi sanomalehdistä tehty rulla. Tuutori aloittaa sanomalla jonkin ringissä istujan nimen. Tämän jälkeen vapaaehtoisen on tarkoitus läpsäistä hellästi esineellä sitä, jonka nimi on sanottu ennen kuin tämä kerkeää sanomaan uuden nimen. Jos vapaaehtoinen ehtii läpsäistä ringissä istujaa, keskellä oleva pääsee ringiin takaisin ja läpsäisty joutuu keskelle.

Pyramidi

Osallistujien tulee tehdä ihmispyramidi. Mielikuvituksellisin voittaa.

Olen opiskelija

Tuutori pyytää osallistujia muodostamaan still -kuvan jostain tilanteesta, esimerkiksi luokka. Silloin ensimmäinen vapaaehtoinen menee ja aloittaa sanomalla esimerkiksi "Olen opiskelija" ja asettuu johonkin opiskelijalle tyypilliseen asentoon. Tämän jälkeen kuka vaan osallistujista voi liittyä kuvaan mukaan olemalla esimerkiksi pöytä, opettaja, kynä jne. Harjoite loppuu, kun kaikki osallistujat ovat mukana kuvassa.

Kenen kanssa lähtisit kalaan?

Vertaistuutori esittää kysymyksiä. Jokaisen kysymyksen kohdalla jokainen osallistuja menee ja laittaa käden sen olkapäälle, jonka kohdalle vastaus hänen mielestään parhaiten sopii.

Kysymyksiä voi olla esimerkiksi:

- Kuka omistaa Ladan?
- Kenestä tulisi seuraava Suomen presidentti?
- Kuka on taitava kuuntelija?
- Kuka osaa antaa parhaimmat muotivinkit?
- Kuka tekee maittavaa ruokaa?
- Kenet ottaisit manageriksi?
- Jos joutuisit autiolle saarelle, kenet ottaisit mukaan?
- Kenen kanssa perustaisit nakkikioskin?

Ennen kuin fuksi aloittaa opinnot

- Pitäkää huoli, että tuutorsuunnitelmanne on valmis ja se on jokaisella tuutorilla helposti saatavilla.
- Pitäkää tarvittaessa yhteinen palaveri tuutoreiden kesken tulevasta orientaatioviikosta.
- Luokaa aloittavalle ryhmälle jokin yhteinen kanava kommunikointia varten. Facebook ryhmät on koettu toimiviksi.
- Kirjoittakaa fukseille tervetulokirje. Kirjeessä voi vinkata myös Facebook -ryhmästä!
- Luokaa jokainen tuutor oma tuutoresittely facebook ryhmään. On kivempi tulla opiskelemaan, kun jo hieman ennalta tietää ketä on vastassa.
- Informoikaa fukseja miten saa hankittua esimerkiksi oman asunnon ja opiskelijakortin.
- Selvittäkää valmiiksi tarvittaessa paikkakuntanne eri palvelut. Halutessanne voitte myös luoda kaupunkikierroksen fukseille, kun he aloittavat opinnot.

Moikka!

Onnea opiskelupaikastasi! Sinut on nyt valittu mitä parhaimpaan sakkiiin mukaan opiskelemaan yhteisöpedagogiksi. Toivottavasti tulevat opiskeluvuodet tuovat sinulle kaikkea uutta ja hyvää. Voimme luvata, että ikimuistoinen matka on alkamassa!

Aloitamme koulun 2.1.2018 ja tapaamme koko porukalla D -rakennuksen aulassa kello 10:00. Tuutorit ja opettajat ovat siellä teitä vastassa opastamassa ja ohjaamassa perille. Kun kaikki on saapuneet paikalle, siirrymme opettajien johdolla luokkaan.

Me tuutorit olemme koulussa vain teitä varten. Jos jokin asia askarruttaa, etkä tiedä siihen vastausta lupaamme olla sinulle apuna ja tukena. Liity ihmeessä Facebook -ryhmään nimeltä "YPMI18KP plus tuutorit". Siellä opastamme ja autamme jo ennen koulun alkua. Siellä saat myös lisätietoa meistä tuutoreista. :)

Nähdään tammikuussa!
-Tuutorit-

Esimerkki tuutor -kirjeestä. Kirjeen ei ole pakko olla ns. "kirje" vaan se voi olla myös esimerkiksi video. Vain luovuus on rajana!

Opiskelijakunta Kaakko

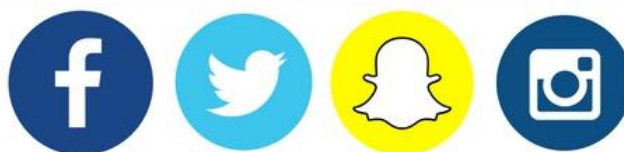
Opiskelijakunta Kaakko toimii kaikilla neljällä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun kampuksilla; Mikkelissä, Savonlinnassa, Kouvolassa ja Kotkassa. Opiskelijakunta Kaakko aloitti virallisesti toimintansa 1.1.2017, jolloin jäseniksi voivat kuulua kaikki Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevat opiskelijat.

Opiskelijakunnan tärkeimpänä tehtävänä on ammattikorkeakoululaissa säädellyt tehtävät: toimia jäsentensä yhdyssiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan asemaan yhteiskunnassa liittyviä pyrkimyksiään. Opiskelijakunnan tehtävänä on omalta osaltaan valmistaa opiskelijoita aktiiviseen, valveutuneeseen ja kriittiseen kansalaisuuteen.

Kaakon tärkein tehtävä on siis edunvalvonta, mutta sen lisäksi Kaakko edistää opiskelijoiden ja jäsentensä hyvinvointia muun muassa erilaisten kulttuuripalveluiden, liikuntapalveluiden ja bileiden avulla.

Kaakon hallitus koostuu täysin opiskelijoista, jotka tekevät hallitustyötään koulun ohella. Kaakko edustaa Xamkin opiskelijoita myös valtakunnallisesti ja vaikuttaa Suomen opiskelijakuntien liiton SAMOK:in toimintaan, joka taas ajaa asioita eteenpäin maan päittäjille asti.

Lisätietoa löydät sivulta:
www.opiskelijakuntakaakko.fi

@opkukaakko

Mistä opiskelijakunta Kaakko muodostuu?

Sinä, eli **jäsen**, muodostatte jäsenistön opiskelijakunnalle. Opiskelijakunta on sinua varten.

Jäsen voi hakea opiskelijakunnan **edustajistoon**. Edustajiston tehtävä on valvoa opiskelijakunnan hallituksen työskentelyä niin, että se täyttää lain mukaiset tehtävät.

Edustajisto koostuu 20 varsinaisesta- ja 20 varajäsenestä. Edustajistonvaalit järjestetään joka syysy ja ehdolle voi asettua kuka tahansa opiskelijakunta Kaakon jäsen.

Opiskelijakunnan näkyvimmän työn tekee opiskelijakunnan **hallitus**. Hallitus valitaan aina edustajiston syyskokouksessa, jossa edustajisto äänestää uudesta hallituksesta. Hallitus aloittaa työskentelyn tammikuussa. Toimikausi kestää vuoden.

Hallitus koostuu puheenjohtajasta, 3 varapuheenjohtajasta. Näin ollen varmistetaan, että jokaisella kampuksella on joku toimija hallituksesta. Lisäksi hallituksessa on 3-6 hallituksen jäsenestä.

Hallituksen vastuualueina ovat hallinto, edunvalvonta, kansainvälisyys, liikunta, viestintä, palvelut ja tapahtumat sekä ohjaus eli tuutorointi.

Hallitus pyrkii tekemään **edunvalvontaa** mahdollisimman laaja-alaisesti koko **Xamkissa** ja samalla pyrkii vaikuttamaan myös Suomen opiskelijakuntien liitossa SAMOKissa **valtakunnallisesti**.

Sanastoa

Fuksi

Uusi opiskelija

Xamk

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. 4 eri kampusta: Kotka, Kouvola, Mikkeli ja Savonlinna. Yhteensä yli 9000 opiskelijaa. Rehtorina toimii Heikki Saastamoinen.

Callidustuutor

Tuutoroinnin suuntautumisala, jossa päätehtävänä on auttaa eteenkin kursseihin liittyvissä asioissa.

e-tuutor

Tuutoroinnin toinen suuntautumisala, jossa päätehtävänä on auttaa eteenkin Pepin, Moodlen ja sähköpostin kanssa.

Vastuutuurori

Tuutoroinnin kolmas suuntautumisala, jossa päätehtävänä toimia tuutorryhmän vetäjänä ja yhteyshenkilönä OVA:an.

HOPS

Henkilökohtainen opetussuunnitelma

Moodle

Oppimisympäristö verkossa, jonne opettajat laittavat esimerkiksi tehtävät ja luentomateriaalit. Kirjautuminen: <https://moodle.xamk.fi/>

Peppi

Verkkosivu, jossa opiskelija näkee suoritusotteen, HOPS:in sekä lukujärjestykset. Korkeakoulun henkilökunta hoitaa myös tilavaraukset tätä kautta. Kirjautuminen: <https://opiskelija.peppi.xamk.csc.fi>

OVA

Opiskelijavastaava, joka tukee tuutoreita uuden luokan ryhmyttämisessä ja kaikessa tarvittavassa.

Tuutorpaita

Tuutorin virallinen uniformu. Tuutorpaita päällä tulee käyttäytyä kunnolla.

Tuutorsopimus

Sopimus, jossa tuutori sitoutuu toimimaan tuutorina.

Tuutorlaturi

Vertaistuutoreiden oma virkistyshetki. Ohessa käydään yleensä myös ajankohtaiset asiat opiskelijakunnan toimesta.

Orientaatioviikko

Viikko, jolloin fuksit aloittavat opiskelun. Orientaatioviikolla vertaistuutorilla on suuri vastuu tutustuttaa uusi opiskelija uuteen oppimisympäristöön ja kaikkeen mikä liittyy opiskeluun omassa ammattikorkeakoulussa.

Vertaistuutoreiden lisäksi opiskelijakunta Kaakko kouluttaa myös:

LiHa -tuutori

Liikunta ja harraste -tuutori. Tärkeimpänä tehtävänä tuottaa vapaa-ajalle mukavaa tekemistä.

International tutors

Pyrkivät vertaistuutorin tavoin integroimaan uuden vaihto-opiskelijan opiskeluun ja opiskelukaupunkiin.

Tuutoroinnin vuosikello

Tämä vuosikellorunko on suuntaa antava ja jokaisen tuutoriryhmän tulee itse tehdä itse omat järjestelmälliset suunnitelmat

Tärkeitä yhteystietoja

Kotkan kampus

Pääskysentie 1
48220 Kotka

Toimisto: 1. kerros, B1065

Aukioloajat
ma-pe pääsääntöisesti 09:30 - 14:00

Kouvolan kampus

Paraatikenttä 7
45100 Kouvola

Toimisto: Paja-rakennuksen alakerta

Aukioloajat
ma-pe pääsääntöisesti 09:30 - 14:00

Mikkelin kampus

Patteristonkatu 3
50100 Mikkeli

Toimistot: X101, X102

Aukioloajat
ma-pe pääsääntöisesti 09:30 - 14:00

Savonlinnan kampus

Savonniemenkatu 6
57100 Savonlinna

Toimisto: 2. kerros

Aukioloajat
to pääsääntöisesti 10:00 - 14:00

Tuutoroinnista opiskelijakunnassa vastaa:

Tiina Parkkonen, Mikkelin kampuksella
Ohjauksen ja tuutoroinnin asiantuntija
puh. 044 648 2711

tiina.parkkonen@opiskelijakuntakaakko.fi

Kaikissa mieltä askarruttavissa kysymyksissä
voit myös aina kääntyä opiskelijakunnan
hallituksen puoleen. He auttavat mielellään!
Hallituslaisten sähköpostiosoitteet ovat muotoa
etunimi.sukunimi@opiskelijakuntakaakko.fi

Omia muistiinpanoja

